

REJTŐ JENŐ

Vikend a pokolban

I.
*Egy éhes ember belátja,
hogy erdő mellett nem jóllakni:
bölcс mértékletesség*

Kilencven évével igazán még bakfisnak sem számított, tehát nem hihette, hogy az öregkorral járó érzéki csatlódások áldozata. Lehunyta pilláit, újra kinyitotta, megrázta fejét, ismét előremeredt, hiába: a látvány változatlan. Átnézett a szomszédságba, ahol egy idősebb pávián, régi ismerőse a viruló hajadonnak, úgy viselkedett, mint aki elveszített valamit a saját bundájában. Közben a pávián is lepillantott a tisztásra, azután összenézett régi ismerőseivel, a kilencvenéves bakfissal. A viruló papagájhajadon hunyorított, felborzolta a tollait, és elhúltan közölte, hogy: „Ki-rá-ki... ki-rá-ki...” A pávián nem találta ilyen tragikusnak a helyzetet. Különös, különös, de hogy ki-ráki, ezt mégsem állítaná a papagáj helyében, az ember legyen óvatos a véleményével.

Vajon mi lehet az, amitől egy pávián meglepődik és egy papagáj több alkalommal is leszögezi, hogy: „ki-ráki?”

Azonnal be fogjuk látni, hogy alapos okuk volt e különös viselkedésre.

Az erdő közepén, hátával egy fának dőlve, nyugodtan aludt egy úr, szmokingban, lakkcipőben, fején szalmakalappal, gomblyukáról csüggő monoklival. Estélyi ruhája olyan kifogástalan, olyan frissen vasalt és ragyogóan tiszta volt, inge, képménygallérja olyan kifogástalanul sima és hófehér, mintha most lépett volna ki egy kaszinó kapuján.

Megjegyzem, így is volt. Ez az úr, mielőtt elaludt, a nizzai kaszinó sziporkázó üvegpalotájából jött ki, a Promenade des Anglais-re.

A hely viszont, ahol most ébredezett, a Kongó őserdejének mélye volt.

Lassan mozgolódik. Ásít, szétlöki a két karját, azután körülnéz.

- Nini! Erdő! Hogy az ördögbe kerültem ide? Ennyire kimáskáltam volna a városból? És milyen meleg van! Ezért nem érdemes júniusban Nizzába jönni. Az ember tavasszal menjen el a Riviéráról.

Lassan talpra állt. Feltette a monokliját, elővette cigarettatárcáját, és rágyújtott. Undok szokása ez, hogy részegen elcsavarog, és így ébred fel a városon kívül.

Egy arra járó pelikán nézett ki a bokrok közül, és csuklani kezdett ijedtében.

Úgy érzem, leghelyesebb, ha röviden összefoglalom a kissé kusza előzményeket. Theodor Emerson, vagy ahogy a magazinok nyelvén nevezték mindenütt, a „Petróleum Teddy”, huszonnyolc éves volt. Anglia legkonzervatívabb felső társadalmi rétege is befogadta, pedig az apja, John Emerson, meglehetősen homályos előélet után került a multimilliomosok közé. Ifjabb éveiben állítólag rabszolga-kereskedők mellett működött Afrikában, és tudnak arról is, hogy Kimberley-ben, a gyémántmezőkön dolgozott. Első állomását a karrier felé egy petróleumkutató vállalatnál történt alkalmazása jelentette. Néhány év múlva, több szerencsés kutatás után, komoly hatalomra tett szert a nyersolajpiacon, és övé volt az „Emerson Oil Company”.

Hatalma még jobban megnövekedett, amikor feleségül vette Lord Narwich leányát. Lord Narwich Anglia legvagyonosabb, legbefolyásosabb főnemeseinek egyike volt. Amikor Theodor világra jött, az édesanyja meghalt. John Emerson nagyon szerette a fiát. Mindent megtett, hogy Teddy angol nemesek gyermekeihez illő nevelésben részesüljön. Mikor húszéves lett a fiú, az öreg Emerson ismét folytatta régi üzleti útjait. Hol New

Yorkba, hol Sidneybe utazott hosszabb tartózkodásra. Helyetese, Patrick, aki egyszerű tisztviselőből az ő keze alatt lett vezérigazgató, pontosan tudta már a legkomplikáltabb esetben is, hogy mi a tennivaló. Teddy nem foglalkozott az üzlettel. Golfozott, bridzselt, lovagolt, úgy élt, mint valami trónörökös. Korlátlan vagyon ura volt, és ez a vagyon most már, akárhogy költekezett a fiú, csak gyarapodott. Az apjával olykor két-három évig sem találkozott. Nagyon szerették egymást, de Teddy Londonhoz tartozott, az öreg pedig felesége halála óta csak kényszerűségből jött haza olykor Angliába, kissé utánanézni a vállalatnak, néhány estét tölteni a fiával, azután ismét útra kelt. Ötvenöt éve ellenére John Emerson izmos, ruganyos járású, élénk eszű ember volt, aki golfpályán, lovaglásban, de ha olykor tréfából bokszesztyút húzott, még a ringben is lepipálta a fiatalokat.

Teddy sokat örökölt apja erejéből, ügyességéből, sportszeretéből, de anyai ágon mégiscsak odatartozott a kaszinókhoz, a golfpályához, a klubhoz és általában a társasághoz.

Jó barátja, Gordon kapitány, aki döntő szerepet játszik a történetben, mint sportrepülő kezdte pályafutását, később világrekorder lett, azután az Emerson Oil Company szolgálatába állt. Sokszor végzett felderítő repüléseket, figyelemmel kísérte az őserdőkben, távoli szigeteken barangoló petróleumkutatókat, és fenntartotta összeköttetésüket a külvilággal. Gordon kapitány képezte Teddycs pilótává, de a fiú nem rajongott a repülésért.

Theodor Emerson és Evans Gordon örökké ugratták egymást. Azért igazán nagyon megörültek egymásnak, amikor Gordon új sportrepülőgéppel váratlanul megérkezett Nizzába. A háromnapos nizzai szórakozás alatt mérgesedett el végképp régi vitájuk. Ez a vita abban állt, hogy Gordon szerint Theodort, ha nem lenne a milliomos Petróleum Teddy, semmire sem lehetne használni ezen a világon; sírva fakadna tehetetlenségében, ha elvennék a millióit, mert két keze munkájával egy sajtos

szendvicset sem lenne képes megkeresni. Teddy ez ellen mindig hevesen tiltakozott.

Különösen kiélezte most az ügyet, hogy a két nap óta minden este megújuló vita egy hölgy jelenlétében folyt, és a hölgy mindkettőjüknek tetszett. Gordon a nevezetes estén alig ivott. Péntek este volt, és másnap hosszú víkendkirándulásra akart repülni. Teddy annál többet ivott. Ő nem járt víkendezni. Viszont ismételten kijelentette a kapitánynak, hogy egy sportszerűen nevelt, leleményes és jó kedélyű angol gentleman családi összeköttetések és milliók nélkül is megél a jég hátán, vagy akár a sivatagban. Ő például szó nélkül vállalkozna arra, hogy így, ahogy van, egy szál szmokingban a Kongó őserdejének kellős közepén elsőrangú egzisztenciát biztosítson magának. Ezt a példát különösen szerette alkalmazni. Gordon viszont éppen ettől a képtelen példától szokott elzöldülni mérgében. Nyomban felvilágosította a társaságukban lévő hölgyet, hogy Theodor Emerson kedves, de élehetetlen ifjú, aki az őserdőből csak atyja petróleumkútjai révén tud megélni. Emerson elfogult, fölényeskedő fráternek nevezte Gordont, aki viszont kijelentette róla, hogy nagyszájú, beképzelt és hencegő hülye. Ebben maradtak.

Gordon azonban készen volt a tervével. Mikor kitámogatta holtrészeg barátját, már megkapta orvos ismerősétől a szükséges injekciós tűket és fiolákat. A Promenade des Anglais-en karon fogta Teddyt, a legközelebbi sarkon taxiba gyömöszölte, és ki a repülőtérre! A szerelője már várta. Kitolták a gépet, és az aléltan hortyogó Teddyt az ülésre szíjazták egy szál szmokingban, szalmakalapjával egyetemben, azután beült melléje a kapitány, és neki a villámsebes géppel az éjszakának...

Perceken belül a Földközi-tenger felett jártak, az afrikai partok felé. Itt Gordon egy gondosan előkészített fémdobozból előre összeállított injekciós fecskendőt vett elő, és megszúrta vele alvó barátját. Teddy morgott valamit, csámcsogott, és még mélyebben elaludt.

Most majd elvállik, hogy mit csinál a hencegő fráter, ha valóban ott áll az őserdő közepén. Ő majd messziről figyel és röhög. És nem jön elő, csak egy jó óra múlva. Majd lesz most Teddynak kellemes vikendje: megemlegeti, amíg él. Reggel lett. Délben Makkánál benzint vett fel, és leszállás nélkül Brazzaville-ig repült. Innen délután továbbindult a Kongó felé. Gordon sokszor járt a gépével Afrikában, és tudta jól, hogy a Kongó rengetegekiben sok tisztás van, amely leszállásra alkalmas. Az őserdő bolond földje, amelyből csodálatos tömegben özőnlík az élet, sokszor több kilométeres területen olyan halott, hogy fűszál sem terem rajta. Egyikét az ilyen magasból ismert természetes starthelyeknek választotta ki Gordon, minden eshetőségre számítva olyat, amely mellett bennszülött falu is volt.

Minden pontosan úgy sikerült, ahogy kitervelte. A hatalmas, agyagos területen könnyedén leszállt. Betolta gépét a lapály mögött egy lombsátor alá, szépen karjaiba emelte az alélt, alvó Teddyt, és vitte. Egy aránylag tiszta helyen letette a földre úgy, hogy az fejével egy fatörzs oldalának dőlve aludt tovább. Azután ismét kivette zsebéből a fémdobozt, ellátta barátját egy koffeininjekcióval, és vagy kétszáz méterrel eltávolodott tőle, egy cserje mögé. Onnan leste nagy kárörömmel a barátját. Közben világosodott, madárhanggal telt meg az erdő.

A kapitány leste Emersont, és egy leopárd leste a kapitányt. Teddy még meg sem mozdult, mikor Gordonra rázuhant a leselkedő fenevad, és még akkor is nyugodalmasan aludt Teddy, az injekció ellenére, amikor a vadállat megelégedett mormogással marcangolta a kihúlt pilótát.

A szerencsétlen Gordon kitűnő tervébe nem vette fel azt az igen kézenfekvő eshetőséget, hogy a vadonban ragadozókkal is találkozhat.

Megfordult maga körül. Gondolkozott, merre menjen. Hogy a csodába tévedhetett le az útról? Még jó, hogy nem rabolták ki. Éppen előző nap látta, mikor Monte Carlo felé mentek autón, hogy arab kubikosok laknak sátorban, az út menti erdőségek fái között. Annyira csak nem mászott be a sűrűbe, hogy ne is lássa az utat? De nem látta. Még csak az hiányzik, hogy eltévedjen egy dél-francia erdőségben, és felöltő nélkül itt találja az este. És milyen kutya meleg van...

Az életben többé nem jön a Riviérára nyáron.

Óvatosan lépegetett a sok gizgaz között. Hogy is került ide? Gordonnal volt. Hogy Gordon magára hagyta ilyen állapotban, ezt csodálta. Mert bizonyára magára hagyta, és ő, szokása szerint, részegen vándorolni kezdett. Legfeljebb egy órát szokott részegen alva járni. Tehát nem lehet messze Nizzától.

De nem találta meg az utat. Már másfél órája bolyongott fullasztó melegben, és mindenütt csak fa, sűrű, óriási törzsek, amelyek korai homályba burkolják a vidéket. Végre egy újabb óra múlva messziről zajt hallott.

Ment a hang irányába. És csakugyan! Rövid idő múlva egy kis folyó menti tisztáshoz ért, ahol gömbölyű kunyhók körül barna bőrűek tanyáztak, félmeztelenül, derekukon háncksötény-nyel.

Mégis jól sejtette. Az arab kubikosok!

Amint kibukkant a fák közül, olyan hatással volt a bennszülöttekre, mint valami bibliai jelenés. A közelben lévők tátott szájjal állva maradtak, a távolabbiak közelebb jöttek, és csak azután látottak el a szájukat. Egy nagy hasú bennszülöthöz fordult, aki a főkubikosnak látszott:

- Mondja, öregem - kérdezte franciául -, hogy jutok ki az országuTRA a legrövidebb úton?

A kövér csodálkozott, aztán mondott valamit egy gyereknek, aki elszaladt és egy ősz varázslóval téri vissza.

- Nem hallotta, mit kérdeztem? Hol az országút?

Erre végre felelt a kövér. Azt mondta, hogy:

- M'bisung glugala. D'hri hri! L'rubi. L'zda. - És háromszor kiköpött kelet felé.

Hogy a csodába nem tud egy arab kubikos franciául? Felemelte a hangját, mert valaki csak akad közöttük, aki töri a franciát, a teljes gyülekezethez fordult, és így szólt:

- Apuskáim! Melyiktek vezetne el engem az útig?

Erre táncolni kezdtek.

Ez a válasz természetesen még kevésbé elégítette ki. Tréfálnak vele? Vagy valami vad törzset importáltak útburkoló munkához? Sohasem hitte volna, hogy Európában ilyesmi lehetséges. A tánc végén az arab munkások körülfogták és letérdeltek. Theodor Emerson jókedvű fiú volt, de ez a marhaság kezdte kihozni a sodrából. És milyen kutya meleg van!

Nagyon óvatosan közeledett most hozzá a kövér kubikos a múmiaarcú ősz varázslóval. Egy ideig könyökkel lökdösték egymást, azután a kövér bátortalanul megjegyezte:

- M'batang. Gan-gan...

- Ezeket most hagyjuk - felelte kedvetlenül Emerson. - Arra feleljen, apuskám... - kézmozdulatokkal és hangutánzattal jelezte az autót -, hogy merre van az országút... Tüti... Stop!

A két bennszülött hátrált. Azután ők is utánozták a túlkölést, és megint táncoltak egy ideig. Emerson letörölte homlokáról a verejtéket. Nagyon éhes volt. Űsse kő! Most először enni fog. Csak lesz itt valami gyümölcs vagy kenyér. Kezeivel a szája felé mutatott, és gyomrát simogatta.

Ezt megértették. Kocsonyaszerű ennivalót hoztak, amiben néhány fekete húsdarab volt. A húson érezni lehetett, hogy alig néhány nap előtt hal volt. Teddynek helyén volt a gyomra. Legyűrte.

Nem volt kellemes táplálék, de jóllakott. Lassan a többiek is enni kezdtek. Ekkor vette észre Emerson az első gyanús jelet. A gyanús jel a főnöknél tűnt fel. A kövér egy zöld levelekbe bugyolált csomagot vett elő. Ő is leült a törzs guggoló tagjai közé, néhány előzetes csámcsogás után hozzáfogott, hogy a fa-

levelekben óvott vacsoráját előszedje. Miután levette az utolsó pálmalevelet is, a csomagból egy szép, nagy emberi kéz került elő.

Emerson körül keringőzni kezdtek az óriási fák. Azután fel-emelkedett, és betámolygott a sűrűbe. Később lihegve dőlt egy fatörzshöz, és töprengve nézett farkasszemet a vacsorájával.

Mi ez? Álmodik. Valami titkos bennszülött emberevő szekta él a Nizza körüli erdőségben? Két kezét a halántékára szorította. Kétségtelen, hogy egy néger keze került elő a csomagból. Az egész olyan, mintha őserdőben lenne, ősemberek között. De őseibert itt csak Cannes környékén találtak a cro-magnoni barlangban, azt is csak csont formájában. Megőrült? Vagy álmodik?

Közben esteledett. A fiatalembert összecsípték a szúnyogok, és a füledt, pállott, penészszagú dzsungelléggör fojtogatta. De még mindig hitte, hogy másfél óránycsakra sem lehet a gyönyörű Riviéra-országúttól. Elővett a tárcájából egy képet, amelyen fehér emberek voltak. Ebből csak megértik a hülye kubikosok, hogy mit akar?

Na végre! A főkubikos múmiaarcú ősz társával együtt vigyorgva elrohant. Nemsokára visszatért néhány képpel. Olcsó kis keménypapír festmények voltak, a Madonnát ábrázolták, a szenteket és Pétert, amint a kulcsot átveszi. Emerson tanácstalanul állt a szentképekkel.

Az egyiket megfordította. Ez állt a hátán:

A KÖZÉP-AFRIKAI
PÁLOS MISSZIÓ KIADVÁNYA
1937. MATADI.

Ez csak Gordon hülye vicce lehet. Neki vannak ilyen ötletei. Elhozta valahova részegen az erdőbe, és ügyesen megrendezte ezt a komédiát ezekkel a felbérelt kubikosokkal.

Megfordított egy másik képet, ez nagy volt, és különös kerettel óvták. A hátán kézzel írt szöveg volt:

E hely a Francia-Kongó középszakasza 2° 30' déli szélesség alatt. 12 kilométernyire Stanleyville-től. Szelíd bantu törzs. Megtért ember-evők, gyanúsak. Fehér embert nem esznek. Nyelvükön: „vezess” annyi, mint d'ogi, fehér ember a. m. „papa”, misszió a. m. „jesu”. Ajándék a. m. „lân-gi”. Csak forralt ivóvizet igyék! Tapasztalatait, kérjük, hogy jelentse személyesen vagy írásban: Kormányzóság, Boma.

Most már igazán szédült. Mi történt?

Megvan!

Gordon beültette részegen a gépbe, átvitte a Földközi-tengeren, leszállt valahol az Oran környéki erdőségeknél... De csak nem hagyta őt egyedül az erdőben, szmokingban?

- Gordon! Gordon! - kiáltotta erőltetett vidámsággal, ahogy öntelt gyermekek hívják rekedten, sápadt mosollyal az anyjukat, ha tréfából elbújik egy kapu alá. De Gordon nem felelt. És erre olyan alapos oka volt, amely minden gentlemant kimenthet hasonló helyzetben.

A barátságatlan estében egy kakadu rikoltott fel messze...

- Gordon! - kiáltotta még siralmasabban, lárvaszerű vigyorral Emerson. - Elég volt már! Mit izélsz?!... Úgyis tudom, hogy itt vagy!... Továbbra is hülyéskedni akarsz?! Nem hallod?!

De most már be kellett látnia, hogy Gordon vagy nem hallja, vagy továbbra is hülyéskedni akar, mert senki sem felelt, és igen sötét este lett. Kétségbeejtő helyzetében váratlanul eszébe jutott a szentkép hátán írt utasítás.

- D'ogi papa... - mondta Petróleum Teddy a kép hátán álló utasítás szerint. Ha úgy van, ahogy olvasta, akkor ez azt jelenti, hogy „vezess, fehér ember”. Valóban megérthették, mert madárszerű, furcsa, nyivákoló hangon fecsegtve összehajoltak, megtárgyalni az ügyet.

- Langi! - mondta még a szentkép szerint Teddy. Beszélhetnek őserdőről, civilizációról, arról, hogy a „tudás hatalom” és hogy

„tanuljunk nyelveket”. Ne tanuljunk. Tanuljuk meg a bűvös ígét a világ minden nyelvén, mondjuk Törökországban, hogy baksis, Németországban Trinkgeld, Franciaországban, hogy pourboire, Angliában tip, a Kongó őserdejében, hogy „lan-gi”, és ezzel minden fáradságos nyelvtanulást mellőzhetünk, mert éppolyan könnyen elérjük a célunkat, mintha kívülről tudnánk az illető ország klasszikus költőit. Sőt. Szerintem még könnyebben. A „langi” szó váratlanul megszűntette a fehér ember és a vadak értelmisége között emelkedő bábeli betonanyagból készült kínai falat. E falnak a „borravaló” a Jerikói kürtje, leomlik tőle mintegy varázsütésre. Nagy sürgésforgás támadt, nem kérdeztek, nem mutogattak; összeállítottak fadorongokból és nádból valamit, amit a földre helyeztek. „Tipoy! Tipoy!”, kiáltották többször is. Emerson nem értette, de miután mutogatták a dörongokra szerelt pálmaháncsot, leült. Alighogy elhelyezkedett, a két hosszú rúd egy-egy végét megragadták és a levegőbe emelték. Emerson kis híján lefordult. Miután visszanyerte egyensúlyát, végre megértette a helyzetet: viszik valamerre, ahol fehér ember van. A rúd négy vége egy-egy bennszülött vállon nyugszik, ő a két rúd között ül a háncon, és tempós, gyors léptekkel haladnak vele. A trópuson, ahol valaha is megfordult fehér ember, ismertté válik a belga eredetű „tipó” szó. Ezen viszik az európai urat.

II.

***Rimsky úr megtanulja, hogy az angol királlyal még
álmában se legyen udvariatlan az ember.***

***Emerson küssé elkésve érkezik a saját temetésére és
mély részvéttel áll a sírnál.***

Döbbenten és ostobán ült a tipoyon. Még mindig azt hitte, hogy álmom, vagy örület az egész: szmokingban, szalmakalapban a vadon közepén, miután nemrég a nizzai kaszinóból jövet, kissé támolyogva nézegette a bolondosan viselkedő hoteleket és virágágyakat. Gordon áthozta Afrikába, és itt hagyta? De hiszen jó fiú, talpig derék úr... Egyszerre felkacagott. Nem gondolkozik tovább! Slussz! Az egész dolog nagyon vicces, és gyérünk tovább! Cigaretára gyújtott és fütöörészett.

- Csak jó helyre vigyetek, hülye testvéreim! - szölt oda a bennszülötteknek biztatóan, mire ezek csengő „Gordon!”-nal köszönték meg nyájasságát.

Órákon át siettek vele az erdőben. A mozdulatlan fakoronák között már fehér foltokban lopakodott előre a közeledő nappal, amikor kiértek a sűrűből. Mint valami szabályos csatorna, ameddig a szem ellátott, hosszú, hosszú szakadék zárta el útjukat. A szédítően mély szakadék fenekén, mintegy madártávlatból látszott, amint örvényekben kavargva, sziklákon átcsapva rohan egy széles, kanyargó folyó. Tompa harsogás szállt fel a mélyből. Megindultak a szakadék mentén, most már futólépésben, mert ez könnyű talaj volt.

A hályogszínű égről elmúló csillagok utolsó, fáradt fényei rezegtek. Végre feltűnt útjuk célja: egy kunyhó. Mögöttük az őserdő, mint egyetlen fehér tömb állt a reggeli ég alatt.

A négy bennszülött letette a kunyhó előtt. Keskeny sín pár vezetett le a lejtős talajon. Vajon ki lakik itt? Leszállt a tipoyról és átadott a négereknek egy borostyánszipkát, két mellgombot és London villamoshálózatának pontos térképét, ami szemmel láthatólag gavalléros viteldíjnak tűnt, a bennszülöttek nem győztek „Gordon”-ozni érte.

Ezután Emerson kopogott, és egy megszokott mozdulattal szemébe csíptetve fekete keretes monokliját, amely most is ott lógott a kabátján, belépett a kunyhóba.

A kunyhóban egy gondozatlan, nagyon ráncos arcú, kopasz, sovány ember egy pálinkásüveg és egy fél szárított hal társaságában ült. Nyilván reggelizett. Nyitott, piszkos ingének ujját felgyűrte könyökig. Ha Emerson azt hitte, hogy az öregúr el fog ájulni a meglepetéstől, midőn megpillantja szmokingos látogatóját, akkor keservesen csalódott. Az öregúr szájába tett egy falat húst, zsebkésével újabb darabot vágott le, és közben valamit mormogott, amit köszönésnek is vehetett az, aki nagyon akarta.

- Uram! Ért ön angolul vagy franciául?

- Orosz vagyok - mondta az öreg -, de kifogástalanul megtanultam az angol és a francia nyelvet, sőt két évig a Zeneakadémiára is jártam.

- Szeretném tudni - kérdezte kissé meglepetve Emerson -, hogy hol vagyok?

- Nálam - felelte az, és akkora darab szózott halat tett a szájába, hogy valósággal eltorzult tőle az arca.

- Úgy gondoltam, hogy ön esetleg bővebb felvilágosítást adhat arról, hogy miféle hely ez.

- Ronda. Ezt higgye el, uram. Tízévi tapasztalat után mondom. Ha parancsol helyet foglalni, leülhet arra a ládára. Dinamit van benne.

- Köszönöm - hebegte Teddy kissé oldalt lépve a ládától -, de én mostanáig ültem.

- Ahá!... Szökött rab.

- Nem, nem... Hordszékben ültem. És szeretném tudni, hogy földrajzi értelemben hol vagyok?

- Az öreg Rimskynél. A középső vasútszakasz felvigyázójánál. Vasutas vagyok, kérem. Ugyanis jövőre idáig ér majd a Kongó menti hálózat, ez lesz Motaditól számítva a 934-es órház. Most térképeznek, meg robbantanak.

Kongó! Hát mégis Kongó! De hogyan került ide? Illetve, hogy kerül innen el? Ilyen gonosz tréfát csinált volna Gordon? Nem gondolkozni, Teddy! Nem gondolkozni, mert megőrülsz! -mondta magában.

- Uram - kérte a madárhangú, kopasz öreget -, én szeretnék eljutni innen a legközelebbi, európaiak által lakott helyre. Látom, hogy erre van sín... Bizonyára közlekedni is szoktak rajta.

- De mennyire! Azért húzták fel idáig ezt a keskeny nyomtávú vágányt, hogy olykor élelmiszert meg orvosságot hozzanak és revideálják a szakaszt. Félórája sincs, hogy itt járt egy mozdony.

- És mikor jön erre legközelebb?

- Elég sűrűn közlekedik. Öthavonként. De ha egy félórával előbb jön, addig se kellett volna várni.

- Kedves Rimsky úr - felelte Teddy, mert végképp kihozta a sodrából, hogy az öreg olyan nyugodtan veszi tudomásul az ő megjelenését, mintha itt, a Kongó menti őserdőben csak ritkán fordulna elő olyan átutazó, aki nem hord estélyi ruhát -, nem lepi önt meg a külsőm?

- Nem vagyok ijedős természetű - felelte Rimsky. - Velem már az is előfordult a múltkor, hogy hajnaltájt váratlanul megjelent nálam az angol király, koronadíszben és puskával a vállán. „Na, hogy van, öreg Rimsky!”, kiáltotta vidáman. „Nem volna kedve Londonba jönni velem államtitkárnak?” Ugyanilyen nyugodtan ettem. És mert nem hagyott békén, hozzávágtam egy heringet. Jól tudtam ugyanis, hogy valami néger küldönc jött csak, és nem őfelsége. A delírium tremensből maradt viszsza nálam ez a jelentéktelen tünet. Mindenféle színeket, ruhá-

kat, állatokat összekeverek a valósággal. Nem fogja elhinni: magát például állandóan szmokingban látom. Még monoklija és szalmakalapja is, van. De azért jól tudom, hogy ön egy mocskos ingben ül itt két hónapos szakállal, rongyos nadrágban. Hát azért nem, vagyok meglepve.

- Mr. Rimsky - mondta rövid szünet után -, ez esetben nincs érzéki csalódásról szó. Én valóban szmokingban vagyok jelen.

Rimsky odalépett hozzá, nézegette, megfogta a monoklit, megtapogatta a ruhaszövetet, azután a homlokát néhányszor végigsimítva motyogta: - Szent isten... Szent isten... Én hülye... Kirúgtam az angol királyt... Akkor az is valódi volt... Istenem! Erre vadászott... Államtitkár lehettem volna... Uram atyám! Hozzávágtam egy heringet a királyhoz!

- Azt hiszem, hogy őfelsége igazán csak látomás lehetett - nyugtatta meg Teddy -, koronadíszben nem szokás a dzsungelben járni.

- És szmokingban igen?! Uram, mondhat akármit, tönkretettem a karrieremet! Egy király sosem bocsátja meg, ha heringet vágnak hozzá. Ön szintén elmebeteg?

- Még nem tudom. Mindenesetre tartsunk össze. Mondja, kérem, hogy juthatnék el valahová, ahol fehérek laknak?

- Innen délre él egy bennszülött halásztörzs, azok esetleg elfuvarozzák. De egy napi járőföldre, a Vörös Bevágásnál lakik a kálvinista hittérítő. Ő bizonyára hathatósabban segít, magán. Velem nem sokat ér, én egész nap részeg vagyok - megnézte a karóráját -, tíz óra negyvenkor kezdek inni. De mondja, kérem, hogy került ide?

- Nem tudom... Lehet, hogy egy pilóta kitett ide víkendezni... Nézze, öregem, én nem akarok ezen gondolkozni. Vezessen el ahhoz a misszionáriushoz, mert a bennszülöttek, akik idáig hoztak, bizonyára elmentek.

Az öreg felemelte az orrát és szaglászott.

- Még itt vannak - mondta határozottan. -Jöjjön, ha azonnal menni akar, én útbaigazítom. Nálam ne maradjon - megnézte a karóráját -, tizenkét óra húszkor dühöngeni fogok.

Összeszedett némi halat, kinint, gyufát, és ivóvizet is adott egy üvegben. Azután kilépett a konyhá elé, és harsányan kiáltott a négy bennszülöttnek, akik a tipoy mellett ülve eszegettek valamit. A négerek megértően bólogattak. Emerson kezet rázott az örült vasutassal, pénzt is akart neki adni, amit ez nem fogadott el.

- Nem tehetem. Sajnos úriember vagyok. Csak arra kérem, hogy ha beszél az angol királlyal, mentsen ki előtte - mondta az öreg, majd karórájára nézett, és gyorsan búcsúzott. - Ne haragudjon, uram, de két perc múlva indul a második üveg, és nálunk a vasútnál első a pontosság. Ajánlom magamat. - Besietett a konyhába.

A négy teherhordó félórai pihenő után olyan frissen vitte a hordszéket, mintha egy napot pihentek volna. Emerson, aki mindössze csak ült, fáradtabb volt, mint ők. Közben olyan forróság támadt, hogy kis híján lefordult a tipoyról. De mégsem Gordonnak volt igaza, Teddy kemény fiúnak bizonyult, és állta a hőséget, a fáradságot. Pedig Theodor Emerson a Petróleum Teddy - eddig még nem ismert más fáradalmat, mint a sportolás utáni jóleső elernyedését az izmoknak.

A konyhótól néhány mérföldnyire befordultak az őserdőbe. Ismét a fülledt vadon fogta körül őket, lejtős, úttalan utakon bolyongtak, és Teddyt összecsupkelték a szúnyogok. Kissé álmos is volt.

Két rövid pihenővel alkonyig mentek. Közben evett a delíriumos bakter heringadományából, és barátságosan összevihogott négereivel, akik már nevet is adtak neki maguk között. „Pakala-Pakala”, mondták, valahányszor rámutattak, vagy invitálták, hogy üljön a tipoyra. Tehát „pakala-pakala” ezek szerint fehér urat, királyt vagy ilyesmit jelent, gondolta Emerson.

Az ember igyekszik megtanulni a nyelvet. Azután megérkeztek a cölöpre épített faházhoz. Moszkitókkal lepett ablakhálója mögül fény szűrődött ki. A mangbattuk letették a tipoyt. Rikoltottak valamit. Félmeztelen néger boy sietett ki. A kísérők egyike Petróleum Teddyre mutatva így szólt:

- Pakala-pakala...

A fiú bölintott, azután vigyorogva csevegni kezdtek. A moszkitók az ablakokról áttelepedtek Emerson fejére, mire ordítani kezdett: „Papa! Papa!“. Ez fehér embert jelent. A boy egy irányt mutatott a kezével. Aha! Nincsenek itthon! Felkapták és vitték. Félórát sem mentek, mikor feltűnt egy kisebb tisztás. Emerson megérintette a vezető vállát. Letették. A holdfény odavilágított a füves térségre. Frissen hantolt sír körül egy ősz férfi és egy fiatal leány térden állva imádkoztak.

Emerson levette a kalapját, és lassan, megilletődötten közeledett. Kissé távolabb megvárta, amíg befejezik az imát. Az öreg felállt, kezébe vette az ásót, a leány is keresztet vetett és felemelkedett. Most lépett oda Emerson:

- Jó estét.

A kálvinista misszionárius és leánya csodálkozva nézték.

- Isten hozta - mondta az öreg. - Engem keres?

- Igen. A négerük küldött ide. Szomorú eseményhez érkeztem, amint látom. ,

- Elég szomorú - mondta a pap, miközben csodálkozva nézegette az estélyi ruhás, monoklis, szalmakalapos urat -, egy ember elmúlása akkor is szomorú, ha olyan gonosz, bűnös lélek volt, mint ez, aki itt nyugszik.

Emerson közelebb lépett a sírhoz, és megnézte a táblát. Ez állt rajta:

ITT NYUGSZIK
THEODOR EMERSON.

Élt 24 évet.

Kissé főbe kólintva állt ott, majd megköszörülte a torkát, és fátyolozott hangon kérdezte: - Ki... ki ez a Theodor Emerson?

- Bizonyára hallotta már a nevét. Ez a Petróleum Teddy. Nagy gazember volt, Isten nyugtassa. Halló!... Mary, vizet!... Rosszul lett?

- Köszönöm... Csak szédülök kissé - mondta kibontakozva a hatalmas pap karjaiból, ahová dőlt. - Régen úton vagyok...

- Akkor gyerünk haza, hogy pihenjen. Vagy, ha vallásos ember, mondjon el maga is egy imát a néhai lelki üdvéért.

- Én is azt hiszem, hogy ez helyes lenne - mondta Teddy, és mert vallásos ember volt, úgy érezte, nem haladhat el minden megilletődés nélkül saját sírja mellett, tehát elmondott egy imát a bűnös Petróleum Teddy lelki üdvéért.

Most már igazán elbocsátotta teherhordóit, akik néhány harcias karlendítéssel kísért, harsány „Gordon! Gordon!” felkiáltással búcsúztak.

- Gordon! - kiáltotta cserkész módra hű kísérőinek Teddy, és ezek eltűntek a tipoyjal együtt.

A hittérítő nem állt elő tolakodó kérdésekkel. Teddy viszont szinte szóra képtelenül ment mellettük. Elhatározta, hogy nem mondja meg a nevét. Úgy látszik, errefelé nincs valami jó csengetése. Ez a dolog a sírral mégis több, mint kettő. Hogy értse az ilyesmit? Hisz ez az egész huszonnégyszeres óra még vízióknak is szörnyű. „Ha rám hallgatsz, Teddy - oktatta önmagát -, nem gondolkozol.”

Beértek a cölöpház belsejébe. A néger fiú úgy vigyorgott Teddyre, mintha egy kitömött cápa érkezne, és azt súgta a bennszülött szakácsnőnek, hogy: „Pakala-pakala”, miközben Teddyre mutatott. „Úgy látszik, a fehér ember tekintélyének hatása rendkívüli itt a dzsungelben” - gondolta Teddy, és mert nem nyegleségből hordta a monoklit, hanem bal szemének gyengesége folytán, tehát ösztönös mozdulattal feltette, midőn

a szobába lépett. Meglepően tiszta, angol parasztkunyhóra emlékeztető ebédlőbe vezette a pap.

- Foglaljon helyet. Ha álmos, nyomban lefekhet, de azt hiszem, jó lesz, ha előbb meleg ételt eszik.

A leány szó nélkül kiment a szobából.

- Úgy érzem, magyarázattal tartozom ittlétemet, de még inkább külső megjelenésemet illetően. Nevem... Charles Gordon...

Gondolta, ha itt, mint gazember meghalt, nyugodjék békében, és ne támadjon fel néhány perccel később. Sok lenne egy napra szegény papnak.

- És... pilóta vagyok.

- Nagyon örülök. James O'Brien a nevem. Magáról már olvastam. Azt hiszem, Ausztráliába repült rekordidő alatt.

- Igen. És... - Nagyszerű ötlet jutott az eszébe - fogadtam Nizában egy társasággal, kissé spiccesen, hogy szmokingban, így, ahogy vagyok, elrepülök az Egyenlítőig. Sajnos megjártam ezzel az örültséggel. Motorhiba miatt kényszerleszállást végeztem, és a gép nagyon megrongálódott.

Nemsokára visszatért a leány, banánt sütött, és néhány tojásból rántottát. O'Brien atya elmondta az asztali áldást, és hozzáláttak a táplálkozáshoz.

- Azt hiszem, az lesz a leghelyesebb - mondta a misszionárius - ha kipihen magát, és holnap, vagy holnapután vezetőt bérel, akivel elmegy a Kongó mentén Léopoldville-be.

- Igen... Azt hiszem, ez jó megoldás...

- Nemsokára én is megteszem ezt az utat a fivérem társaságában - mondta a leány. - A bátyám itt dolgozik egy barátjával a Loanda felső folyásánál, petróleum után kutatnak.

- Akkor talán mehetnénk együtt - felelte élénken Teddy. Nagyon megtetszett neki a rendkívül szép leány.

- Nem - felelte röviden Mary, és elkomolyodott.

- Ugyanis - tette hozzá némi zavarral a pap - az ő útjuk bizonyos fokig... veszélyekkel jár majd.

- Eggyel több ok arra, hogy elfogadják szerény támogatásomat. Higgye el, öregem, hogy nem vagyok sem gyöngye, sem gyáva legény. - a leány néma köszönettel emelte rá fényes szemeit, és hosszan, kutatóan nézte Teddy vidám arcát, kedves, tejfölösszájú mosolyát.

- Nem lehet, Mr. Gordon - rázta meg rövid habozás után a fejét Mary -, nincs jogunk más embert belevonni ebbe a halálos kockázatba.

- Elárulhatok önnek annyit - mondta a misszionárius -, hogy petróleumról van szó, sejtheti tehát, hogy gyilkosság, rablás, orvtámadás, gyújtogatás nem számít. A fiam és leányom New Yorkban nevelődtek fel, Robert mérnök lett, Mary nyelvtanár-nő. Azután Robert egy kisebb társaságnál, mint nyersanyagkutató, állást kapott, és mert tudta jól, hogy én itt a vadonban minden talpalatnyi helyet ismerek, hozzám jött tanácsért, hogy merre keressen petróleumot. És visszatért vele együtt, vendégnek, Mary is - megsimogatta a leányát -, orvosságot, hitet és higiéniaát terjeszt a bennszülöttek közt, akik Sárga Anyának nevezik szőke haja miatt. A fiam megtalálta, amit keresett. Elsőrangú petróleumföldre bukkant. Most visszatérhetnének Maryvel New Yorkba, hogy tisztességes, gondtalan életet élhessenek...

- Ki akadályozhatja meg őket ebben?

- A Próféta... Ne csodálkozzék. Nem Mohamedről van szó. A Próféta rettegett hatalom a dzsungelban. Azért kapta ezt a nevet, mert hosszú keze mindenhová elér, ahogy a közmondás a prófétáról mondja. Stanley pooltól Bomáig nagyobb úr, mint a kormányzó, pedig csak erdőjáró vadász, félig hős, félig bandita.

- De hát mi köze van neki a maguk petróleumához?

- Tudnia kell - szólt közbe Mary -, hogy aki petróleumkutatással foglalkozik, annak elsősorban opciót kell kérnie a kiszemelt terület anyaországának kormányzójától. Az opciót itt úgy ér-

telmezik, hogy meghatározott ideig joga van kutatni, és ha ez alatt petróleumot talál, akkor előre megállapított összegért a kutató vagy a vállalata megkapják az olajtartalmú földet. Természetesen, aki az engedélye lejártáig nem kutat eredménnyel, az elveszíti minden további jogát, még akkor is, ha később kiderül, hogy ezen a területen csakugyan volt petróleum. Régebbi eredménytelen kutatást nem tartanak tiszteletben. A mi opciónk egy hét múlva lejár. Addig be kell jelenteni, ha találtunk olajat. Be kell adni a bizonyítékainkat Léopoldville-ben, különben más kapja meg a lejárt jogot. Egy nagyvállalat mesterkedik ebben, mert tudja, hogy elsőrangú terület a miénk.

- Melyik vállalat az? - kérdezte Teddy.

- Az Emerson Oil Company. A rettegett Próféta nevű bandita Emersonék szolgálatában áll. Mi kitűnő eredménnyel kutattunk...

- Hát akkor mit tehetünk... tehetnek... maguk ellen?

- Törvényes úton semmit - mondta O'Brien -, de eljutni Léopoldville-be elég körülményes, ha a Próféta azt akarja, hogy mi ne nyújtsuk át az engedmény lejárta előtt a kutatás eredményét. Viszont, ha csak egyetlen napot késünk, már kikérik Emersonék az engedélyt, és a mienk érvényét veszti.

Ennyit Teddy is értett a petróleumhoz. Ide senki sem fog kijönni, megvizsgálni, hogy az előző engedményes találta-e a petróleumot, vagy a későbbi. A dátumok döntenek. De ki ez a Próféta? Hát az Emerson-cég rablókkal is dolgozik? És ki ez az alak, akit itt lepuffantottak az ő személyében... Meg kell örülni!

- Minden rendben van már - szólt Mary -, holnaputánig a térképezés, a vegyelemzés utolsó részletével is elkészül a fivérem társasága. Holnapután indulunk. Július elsejére, tehát egy hét múlva kell Léopoldville-ben lennünk. Négy nap út mindössze, de a Próféta esetleg meg fogja kísérelni, hogy késleltesse az utunkat.

- Az én gyermekeimnek nem áll rendelkezésükre rablóbanda - mondta O'Brien atya. -Jobb kíséretünk van. Az Isten lesz mellettünk. Nem azt mondom, hogy a fiam rosszul kezeli a revolvért...

- Bocsánat, hogy félbeszakítom, de ha már megtisztelték közlékenységükkel, nem mondaná meg, hogy ez az izé... ez a Theodor Emerson...

- Tegye hozzá, hogy az Úr legyen elnéző hozzá.

- Nem is hiszi, milyen őszintén kívánom. Szóval ez a pasas hogy szenderült itt jobblétre?

- Nemrégén tűnt fel a környéken. Állítólag addig hol Londonban, hol Cape Townban élt. Most ő vette át Léopoldville-ben az ügyek vezetését. Amikor meghallotta, hogy petróleumot találtunk, eljött „egyezkedni” Roberthez. A fiam egyszerűen kidobta. Mielőtt elment volna, összeverekedett Morton vegyészmérnökkel. Egymásra lövöldöztek, és a Petróleum Teddy súlyosan megsebesült. Itt ápoltuk nyolc napig, mindent megtettünk érte, de elmérgesedett a sebe és meghalt.

- Szegény... - mondta melankolikusan Teddy, és mentegetőzve hozzátette. - Ő is csak ember volt.,.

Egyre bizonyosabbá vált benne, hogy ha rövidesen nem ébred fel, akkor megőrül.

- Ezért nem fogadhatjuk el, hogy csatlakozzék hozzánk - mondta Mary. - A mi ügyünkért csak a saját életünket kockáztathatjuk.

Rövidesen elköszöntek a vendégtől, akinek a szomszédos szobában vetettek ágyat. Az ajtóból Teddy visszafordult:

- Mondja Mr. O'Brien, mit jelent a bennszülöttek nyelvén az, hogy: „pakala-pakala!”?

- Azt jelenti, hogy féleszű, hibbant. Miért?

- Semmi... Izé... Jó éjszakát...

Gyorsan becsukta az ajtót. Ilyen szemtelenség!

III.

*Teddy kellemetlen ismerőssel találkozik,
ezért gyorsan útnak indítják,
és kíséretével megérkezik egy „titkos” köztársaságba*

Másnap, mikor Teddy felébredt, az ablak moszkító-hálóján keresztül egy majom vicsorította rá a fogát. Trópusi ruhát nem tudott adni O'Brien, de talált Teddy számára csizmát, parafakalapot és egy tiszta inget. Ha ehhez hozzávesszük a szmokingot, elképzelhetjük, hogy Teddy még így is elég furcsán festett.

- Jó reggelt! - üdvözölte a leányt, mikor az ebédlőben találkoztak.

- Nálunk ez már nem reggel! - nevetett Mary. - Itt hajnalban kezdődik a nap.

Reggeli után Mary elvezette a petróleumforrásokhoz.

Egyórányira volt a telep a missziótól. Hatalmas darabon simára tarolták az őserdőt, és a faóriások helyett csak néhány fúrótorony gerendaváza meredt az ég felé. Csinos kis cementalapra épített vályogház állt itt, ebben lakott Robert O'Brien a kutatótársasággal. A Loanda folyón olykor Libreville-ből, mindenféle áruval, felfelé pöfögött egy lapos fenekű gőzös, ha kivételesen kedvező volt a vízállás. Robert O'Brien csinos, szőke, eljenkisedett angol volt. Mr. Ramsworth, egy szakállas ősz tudós, aki a talajelemzésekkel végezte, éppen a házban tartózkodott, mikor Teddy megérkezett, de a többiek nagy érdeklődéssel hallgatták „Mr. Gordon” csodálatos történetét.

- Még elég szerencsésen végződött a kaland -mondta Robert O'Brien. - Ha lakatlan vidéken történik, már azóta elpusztult volna.

Később Maryvel kettesben sétáltak a ház körül.

- Szeretném magát látni akkor is, ha egyszer elkerültünk innen.

Most jött ki Ramsworth a laboratóriumból.

- Hát... - felelte elpirulva a leány -, örülni fogok, ha meglátogat New Yorkban...

- Igazán örülni fog?

Mary nem felelt. A férfi megfogta a kezét.

- Szokatlanul érzelmes kedélyállapotba kerültem egy napi ismeretség után.

- Nem lehet, hogy a hirtelen éghajlatváltozástól van? - kérdezte csúfondárosan Mary, de nem vette el a kezét továbbra sem. Teddyt kellemetlenül érintette, hogy a petróleumkutatók nem messze tőlük izgatottan beszélgettek, és olykor ránéztek. Mit akarnak ezek? Rövidesen megtudta. A kis csoport elindult feléjük. Ramsworth, az ősz tudós kivált a többi közül, és hozzája lépett:

- Kérem, Mr. Gordon, azt állítottam az imént, hogy önt az Emerson petróleumvállalat ötvenéves ünnepén láttam az igazgatóság nevében felszólalni. Határozottan emlékszem erre, mert a banketten a petróleumkutatók küldöttségében vettem részt.

Mary ijedten kapta fel a fejét. Teddy nem felelt.

- Feleljen, kérem - mondta nyugodtan, de nagyon hűvösen Robert O'Brien -, ön az Emerson-vállalat kötelékébe tartozik?

- Igen.

Mary úgy érezte, mintha arcul ütnék. A kis társaság tagjai mintegy vezényszóra közelebb léptek. Robert kiterjesztve jobb karját, visszatartotta társait.

- Hogy hívják? Mert feltételezem, hogy nem pilóta, és nem is Gordon.

- Csodálkozni fog. Én vagyok a néhai Petróleum Teddy.

- Hazudik - szólt közbe Morton vegyész-mérnök.

- Bocsánat - fordult udvariasan Roberthez Teddy, és egy irtó-
zatos ökölcsapással válaszolt Mortonnek, amitől ez hang nél-
kül hanyatt bukott.

Mary ugrott közéjük.

- Ez az ember az apánk vendége. Tudtommal eddig nem tett
semmit, amiért megtámadhatnák - most Teddy felé fordult. -
Mindössze visszaélt a vendégszeretetünkkel.

- Nézze, Mary...

- Szólítson Miss O'Briennek. De egyáltalán nem kívánom,
hogy bármiféle megszólítással is beszélgetést kezdjen velem.

- Marynek igaza van - mondta Robert, és elé állt a feltápaszko-
dó Mortonnek. - Menj a házba, Morton. Az ütésért alkalmilag
elégtételt vehetsz ezen az úron Londonban. Itt én intézkedem.

- Legyen szerencsém - szólt oda gálánsán Teddy a dörmögő,
elballagó Mortonnek, és tölcseért csinálva a két kezéből utána
kiáltotta: - Kinsbay Road 3, félemelet. Négy és hat között min-
dig otthon vagyok.

- Ön nem lehet Theodor Emerson, miután ezt az urat nemré-
gen agyonlőtték - mondta Ramsworth.

- Ez a hír engem is nagyon meglepett. Azonban megfelelő bi-
zonyítékok birtokában vagyok. - írásokat vett elő: - Itt az útle-
velem, ez a sofőrigazolványom, egy írás, amely szerint a piló-
tavizsgán állami kitüntetést nyertem...

- Rendben van - felelte Robert. - Ezek után azt hiszem, akit
agyonlőttek, az valami szélhámós lehetett, szóval egyike az ön
aligazgatóinak.

- Ha ezen a hangon folytatja, rövidesen szüksége lesz londoni
lakáscímemre. Sejtelmem sem volt mindarról, ami itt történt.
Engem egy félbolond pilóta barátom tett itt le az erdőben, őt
hívják Gordonnak, repülő-világrekorder. Őszintén szólva az
Emerson-cég adminisztratív ügyeivel is keveset foglalkoztam,
és csak annyit tudok a vállalatról, hogy az enyém, és jövedel-
mez. Ha elhiszi, jó, ha nem, akkor pofozkodhatunk, vagy amit
akar.

Kutató szemek vizsgálták Teddyt, aki erre nagyképűen szemébe csapta a monokliját, és olyan gőgösen nézett rájuk, hogy Mary a szomorú leleplezés ellenére csaknem elnevette magát. Végül Robert határozott:

- Bennszülött kísérettel elküldjük a négerek országába.

- Szent Isten! Libériába?

- Nem. Itt is van egy néger ország. Ez a törzs szállítja nekünk a munkásokat. Úgy hívják, hogy Urundi. Elég rendes bennszülött-kolónia. Hat napig fog ott maradni, és akkor oda viszik a bennszülöttek, ahová menni akar. Ezalatt mi megjárjuk Léopoldville-t, és nem keresztezheti az utunkat. Figyelmeztetem - folytatta Robert -, hogy a bennszülöttek, akik kísérik, nyomban végeznek magával, ha szökni próbál. Egy órán belül indulhat, addig én vigyázok magára.

Elővette a revolverét.

- Önök igen rideg testvérek - állapította meg szemrehányóan Teddy -, ennek dacára tetszenek nekem. Minden úgy lesz, ahogyan kívánják, feltéve, ha nem gondolom meg magam. A parancsolgatást ugyanis nem jól tűröm, ezt akkor is megmondom, ha még egy pisztolyt húz elő, vagy akár egy páncélcocsit szegez rám. Mehetünk, öregem...

Egy óra múlva hat megbízható néger tipoyra tette Emersont. Négyen vitték a hordszéket, a másik kettő felfegyverkezve követte a menetet.

Émelygett és szédült az olajtól, amely a bennszülöttek barna bőrén fénylett. Pedig hasznos szer volt. Kipróbált védekezés a rovarok ellen. A megóvott néger testekért Teddy fejével kárpótolta magukat úgy-ahogy a szúnyogok. Kínjában hol fütyült, hol káromkodott. Miután úgysem értik ezek a vadak, cifrán szidta őket angolul.

A négerek csak vigyorogtak rá, és egyenletesen folytatták útjukat. Később az egyik fegyveres megbotlott, és majd fellökte a

tipoyt. Bocsánatkérően vigyorgott az utasra. Teddy ugyanolyan kedves vigyorral így szólt:

- Halj meg, de hirtelen!

- Nem jó kívánság ez, uram - felelte kifogástalan angolsággal a néger -, fiatalember vagyok még. - Teddy kis híján lefordult a hordszékről.

- Valamennyien tudunk angolul - magyarázta a bennszülött. - De ettől eltekintve kérlek, hogy a halálomat ne kívánd, uram. Nem szeretnék még meghalni, bár négy feleségem van.

- Kedves fiúk vagytok. Hol tanultatok angolul?

- Beszélünk mi franciául is. Akarod hallani? Monsieur... pour boire... Folies Bergéres... meg ilyesmiket. Urundi ugyanis titkos ország.

- Bocsáss meg, pajtás - mondta Teddy -, de mi Európában kissé elmaradtunk a világtól, ezt nem értem. Mi az, hogy „titkos” ország?

- Alkotmányos részvénytársaság.

- Ismétlem, hogy mi, fehér bennszülöttek még csak a rádiónál tartunk...

- Ez az ország tulajdonképpen nem is létezik.

- Értem. Az ország nem létezik, csak te látod, mert inni szoktál. Úgy látszik, ez itt népbetegség.

- Nem, uram. Az ország éppolyan, mint egy részvénytársaság, csak nincs alaptőkéje, és nem fizet osztalékot. Egy néger hotelportás alapította, aki néhány embert megölt Bomában, és ide menekült. Azóta a négerek tudják Mataditól Brazaville-ig, hogy ha meztelenre vetkőznek, az őserdőbe mennek, és hülyén mutogatnak, akkor ők vadak, és nem lehet rájuk bizonyítani semmit. Nincs más feltűnő ismertetőjelünk, csak a ruhánk és a nyelvtudásunk. Akinek baja van a törvénnyel, az eljön ide, és ha katonaság vagy rendőrség közeledik, akkor egyszerűen meztelenre vetkőzünk és ugrálunk. Ha elmentek, akkor felvesszük a régi ruháinkat. Én, uram, a Wagon Lits-nél voltam

pincér, amíg az a rablás nem történt... Itt várom, hogy elévüljön, addig dolgozom a petróleumnál.

Teddy nem szólt semmit. Már csak azon lepődött volna meg, ha egyszerre, váratlanul nem történik valami különös. Még fél napig haladtak észak felé, és elérték a „titkos” országot. Kis tisztásra jutottak ki, ahol egy cölöp állt a földbe szúrva. A cölöpön jókora tábla a következő felírással:

GRAND HOTEL
SZABAD KIRÁLYI KÖZTÁRSASÁG
Ismerősöknek tilos a bemenet!

Az országba vezető ösvényen még több figyelmeztető tábla ötlett a szemükbe:

LASSÍTS!

vagy:

CSENDET KÉRÜNK!

Erről a tábláról látszott, hogy nagy utat tett meg idáig, mert a zománcozott betűk barnulásnak indultak rajta. Ugyancsak ezt árulta el egy lentiszkuszcserjére tűzött bádogtábla:

SZÁMFEJTŐSÉG

felírással, majd valamivel távolabb ez állt egy fán:

KÉRET... ÁBAT LETÖRÖLN...

- Ugyanis - magyarázta a Hálókocsi Társaság meztelen pincére - csak civilizált néget veszünk fel. Aki állampolgár akar lenni, annak igazolásul egy táblát kell hozni a nagyvilágból. Mi gyűjtjük a feliratokat. Mert szerintünk, uram, a civilizációt a táblák jelentik! Akármi van mögötte, a felírás mindig valódi. Hát ez a helyzet nálunk is!

Rövidesen elérték az ország szívét: nagy csomó kunyhót egy tisztáson. Két póznán egy diadalívszerű tábla alatt vezetett el az ösvény. Ez a diadalív volt a főtábla, a táblák táblája! Legfelül iromba betűkkel:

BEJÁRAT A SZÉKESFŐVÁROSBA

Majd alább gyönyörű zománcos táblák sorozata: <

MÉLY VÍZ! CSAK SZABADÚSZÓKNAK!
HALÁLESET MIATT ZÁRVA
A RABOKNAK PÉNZT ADNI SZIGORÚAN TILOS!

A vezető olykor büszkén felpillantott, hogy lássa a rendkívüli dolgok hatását Teddy arcán.

A hatás nem is maradt el. Ámult! Különösen akkor érzett mélységes elismerést, mikor egy néger fiúcska fával megrakott öszvért vezetett előttük, és az állat farán svájci rendszámtáblát pillantott meg.

Azután beértek a faluba. Soha ilyen falut! A négerek, ha biztonságban érezték magukat, gyötrő honvágyukban a civilizáció iránt, itt a dzsungel mélyén titokban viselték egykori formaruháikat. Csak akkor vetkőztek meztelenre, ha hivatalos látogatásról értesültek. Ilyenkor leszedték a táblákat is. A vendég elé egy ősz lift-boy sietett a székesfővárosból, mögötte újságosok, trafikosok, kávéfőzők és cipőtisztítók vonultak fel zárt sorokban. Valamennyit körözték. Teddy vezetője meghajolt, tenyerét külső felével homlokához értette, és elmondta az ország ünnepélyes üdvözlét:

- Dining room, man spricht deutsch!

- Dining room, man spricht deutsch! - zúgta rá kórusban a nép. A vezető néhány rövid szóban elmondta, hogy mit üzent a „Fúróország” vezére, aki munkát szokott adni nekik. Az ide-

gennel jól kell bánni, hat nap múlva vezessék Léopoldville-be, de ha addig szökni próbál, meg kell ölni.

- Ez nagy horderejű kérdés - mondta az ősz liftes. - Egyelőre kérlek, várakozzál itt az ország halljában, amíg nem intézkedik ügyedben - itt mélyen meghajolt - a birodalmi főportás. Egy szivaros azonnal hívja őfelségét!

Az ország legfőbb portása rövidesen megjelent. Csupasz testen mindössze egy aranygombos zöld kabátot viselt bársonygallérral és piros díszítésű, ellenzős zöld sapka volt a fején. Nagyon kövér volt és nagyon öreg. Hasán összefont ujjai egyben szakállának végét is lerögzítették, és hóna alá az ország jogarának megfelelő jelképet: egy vendégkönyvet szorított.

- Dining room, man spricht deutsch! — üdvözölte kórusban a tömeg.

A király nyájasan integetett, és leereszkedő barátsággal felelt: - Az úri közönség táncol...

Helyet foglalt egy fatörzsön, amely a *FELTÉTELES MEGÁLLÓ* felírást viselte.

Meghallgatta a tipoyhordók vezetőjét, azután Teddyhez fordult:

- Ez fontos kérdés, uram. Idegenforgalmi dolgokban egyedül nem határozok. Tanácsot kell tartanom az ország négy első londinerével. Addig szíveskedjék várakozni, a poggyászt átadhatod a szenátor úrnak.

Teddy nem tudta, hogy nevéss-e vagy mérgelődjék. Az étkezőkocsi pincére közben apró felvilágosításokat súgott a fülébe:

- Valamennyinek leghőbb vágya visszakerülni a nagyvilágba. Most boldogan fontoskodnak egy kicsit. Úri vendéget sejtene benned. Ritkán van alkalmuk felidézni a Grand Hotelben eltöltött dicsőséges múlt emlékét. Az ország bálványa egy pár cipő. Titkos szertartásunk, hogy esténként sírva kikeféljük, és egy számot ír mindenki a talpára. Szívbe markolóbb jelenetet még sohasem láttál uram.

Öportássága visszatért:

- A minisztertanács határozott. Most már csak tőled függ, uram, hogy menüt akarsz-e enni, vagy a la carte étkezel?

Egy sokszorosított étlapot nyújtott át, amelyen hors- d'oeuvre variés-től kezdve rákmerido-non és articsókán át a 918-as Maisson Laffitte és özvegy Cliquot-né legfinomabb pezsgőjéig minden rajta volt, ami jó és kellemes.

- Azt rendelheted, uram, amit óhajtasz.

- Ne mondd! Ez mind van nektek?

- Az más lapra tartozik. - És szinte könnyörögve tette hozzá. - Rendelni azért lehet. Uram! Én főpincér voltam, meg tudom állapítani az ilyesmit. Te olyan embernek látszol, aki rendelt már első osztályú étteremben kétszemélyes vacsorát. A tanács elhatározta, hogy megkérünk erre téged.

- Jó - mondta Teddy, mert sejtette, miről van szó. - Előételnek kérek langusztot, és hozzá Chablis-t a 22-es évjáratból. Utána szarvasgombakrém-levest, pirított csigatésztával - valaki sírva fakadt, és az ország ősz portása rezgő kecskeszakállal ismételtette hangtalanul a szavakat. - Sültnek, azt hiszem, jó lesz borjúkotlett Mirabeau módra, hirtelen angol habbal, fejes salátával. Utána vaníliapuding...

- Bocsánat - szólalt meg az uralkodó szerényen -, az ki van húzva, tessék talán valami mást.

Valóban, e nyolc év előtti karácsonyestén az angolok elfogyasztották a banani Viktória-szálló teljes pudingkészletét, és úgy Urundiban nem szolgálhattak vele pillanatnyilag, amit az egész törzs végtelenül röstellt.

Teddy gyorsan el akarta tussolni a dolgot:

- Nem baj, nem baj... A puding úgyis nehéz. Hozzon csak mignon, vagy valami grillage-félét és Chester sajtot; ha lehet, ne legyen érett.

A birodalom bólogatott. Ez igen! Ez rendelés volt! És miután Teddy megjegyezte, hogy nagyon éhes, nyomban tálalták is az ebédet. Nyolc darabra vágták a halat, sorfalat álltak mellette,

kézzől kézre adták, és ha megette az egyik darabot, valaki azt suttogta mögötte: „Váltás...”! Máris új pálmalevelet tettek az ölébe, és mindenki lenyalta a tíz ujját, hogy tiszta kézzel adja tovább a soron következő darab halat.

- Parancsol a szobájába fáradni?

- Igen.

- Folyóvízzel vagy anélkül?

- Folyóvízzel - felelte csodálkozva Teddy. Megindult a király után. Egy alacsony rafiakunyhóhoz vezették, amelynek bejárata fölött ez állt:

VÉSZKIJÁRAT

Beléptek a kunyhóba. Az oldalfalból ablakok nyíltak, amelyeket tüllfüggönnyel lehetett elfedni.

- Hol a folyóvíz? - kérdezte Teddy. Őfelsége szó nélkül kimutatott az ablakon a vadul hömpölygő Kongóra.

- Itt a folyóvíz, uram. - Elővett a belső zsebéből egy papírlapot, és az asztalra tette: - A bejelentőlapot tessék majd kitölteni. - Azután diszkréten az ajtó felé lépett. - Mikorra parancsolja a keltést?

- Szeretném, ha nyomban felébresztene valaki! - mondta Teddy, és szétrepedni készülő fejét két kezével szorította össze.

Mélyen elaludt a gyékényre hintett száraz pálmaleveleken. Csengetésre ébredt. A Wagon-Lits embere egy másodpercre bedugta a fejét:

- Table d'hôte - és nyomban rohant tovább egyre csengetve kunyhóról kunyhóra. Hiába. El kellett ismerni, hogy ez úri bennszülött törzs. Vacsoránál ismét azt akarták, hogy Teddy á la carte étkezzék, de erre már nem volt hajlandó. Leült a törzsszel együtt vacsorázni. Nagy hotelokról, luxushajókról, éttermekről és fegyintézetekről folyt a szó. Az agg uralkodó ezután elmondta a szokásos vacsora utáni ájtatosságot, hogyan szolgálta ki annak idején Cape Townban a walesi herceget.

- Mondjátok - kérdezte Teddy, mert nem tudott szabadulni gondolatban az O'Brien-ügytől -, ismeri valamelyiktek a Próféta-t?

- Még egyikünk sem látta.

- Mi előkelő hotelekben dolgoztunk, uram, ahol csak elvértve fordultak meg rablók, és azok is milyen urak voltak. Emlékszem egy szélhámosra, aki a dakari Paris Hotelben, miközben rendőrök elől menekült, megevett egy ötvenezer font értékű gyöngysort, Mirabeau módra, hirtelen. ..

- Én két hete szöktem csak el Léopoldville-ből - szólalt most meg az egyik néger. - Egy hotelben szolgáltam, ahol kiraboltak valakit. Ott kihallgattam két embert, ezek a Próféta zsoldjában álltak...

- És mit beszéltek?

- Valami papnak a fiáról meg a lányáról. Teddy felugrott.

- Mondj el mindent pontosan!

- A papnak a fia meg a lánya nemsokára Léopoldville-be mennek valami izé... itt mindig mondtak valamit...

- Opció? Nem?

- Igen! Honnan tudja? A Próféta a Loanda lefolyásánál épített új híd után következő kanyarodóban, várja majd őket a túlsó parton. Mert egész biztos, hogy az új hídon fognak menni. Azelőtt néhány mérfölddel délebbre, egy függőhídon át mentek, Stanleyville-nél. Ott annyian laknak, hogy nem lehetne senkit kirabolni.

- Valaki azonnal szaladjon át a mérnökökhöz meg...

- Azok tegnap este útnak indultak - mondta legyintve a Hálókocsi Társaság körözött alkalmazottja.

Mit csináljon?

- Hogy lehetne előbb a vasúti hídhoz érni azoknál, akik tegnap este az őserdőn keresztül indultak el Léopoldville-be?

- Nehezen... Illetve van egy mód. Úgyes kormányossal a Kongón, a sziklák és a krokodilok között. A víz hamarabb lesodor egy csónakot a Loanda áigig, mint ha az ember az őserdőn át-

megy. De te, uram, nem mehatsz el, amíg a számlád nincs rendezve, és úgy tudom, hogy ez még öt napig tart.

- De értsétek meg! Veszélyben forognak a fehérek...

- Azt hiszem, uram, be akarsz csapni minket - szólt szemrehányóan a király. - Elfelejtetted, hogy én főpincér is voltam.

Látta, hogy itt hiába minden. A fegyveres őrök egy percig sem tágítottak mellőle. Éjszaka az ajtajánál és ablakánál egy-egy ember helyezkedett el. Szörnyű állapotban ült „folyóvizet” szobája földjén. Éjfél felé az ajtaja előtt halk hortyogást hallott. Az egyik őr elaludt. Teddy gyorsan határozott. Összekötözte kis csomagját, amiben kinin, konzerv és néhány szükséges holmi volt, O'Brien atya jóvoltából. Azután az ablakhoz ment, és magához intette a sétálgató ört. Ez gyanútlanul vigyorogva lépett oda. Teddy egy kézzel, amennyire csak erejéből tellett, torkon ragadta, és szabadon maradt öklét nagy ívben vágta az álla alá. A kiáltást erős szorítás préselte vissza a néger gégéjébe, aki azután kábultan függve maradt Emerson kezén. Teddy óvatosan leeresztette az ájult ört, kilépett az ablakon, és mélyen előrehajolva sietett a falu mögött, a folyóparthoz az éjszakában.

Ahogy elhagyta a falut, rohanni kezdett. Határozott terve volt, Rimsky úr őrháza a Kongó mentén van, délebbre. Ha tehát a folyóval egy irányban megy, nem kerülheti el a kunyhót. Csak kérdés, hogy két nap alatt mennyire távolodott el tőle? Rimsky említett bennszülött halászokat a közelben, azok talán elviszik csónakon. ..

Már hajnalodott, mikor kifulladásra megállt. Barátságtalan, elhagyatott, kopár vidék volt, dzsungellel szegélyezett part, őriási barna sziklákkal. És a mélyben kavarogva, harsogva rohant a Kongó. Reggel lett, és még nyomát sem látta a kunyhónak. A nap forrón tűzött. Most jutott eszébe, hogy elfelejtett vizet hozni magával. A hőség egyre elviselhetetlenebb lett, és nagyon szenvedett a szomjúságtól. Már alig vonszolta magát. Mint valami részeg, tántorgott előre.

Jóval elmúlt dél. Zúgó aggyal, homályosuló szemmel bukdácsol az útján. Végre!... A part egy kanyarodójánál feltűnt a kis ház.

Kétszer is elvágódott az utolsó métereknél, de végül is elérte a kunyhót. Szinte bezuhant az ajtón. Rimsky úr szokott helyén ült az asztalnál, pálinkásüveg és egy hering társaságában. Éppen csuklott egyet, és rosszallóan csóválta a fejét. Meg sem lepte, hogy néhány embert lát belépni az ajtókon. Rimsky úr tekintete délfele már régen szakított az egyes számmal.

- Mit óhajtának? - kérdezte.

Teddy a falnak dőlt, és hörögve suttogetta:

- Vízet...

- Minek? - kérdezte csodálkozva Rimsky. De Teddy nem felelt. Odatámolygott a vizeskannához és ivott.

- Uram - kezdte, mikor kissé magához tért -, önnek azonnal velem kell jönni. Egy bennszülött kormányost és vezetőt fog szerezni.

Rimsky kihúzta magát, és dacosan felvetette a fejét.

- Főhadnagy úr! Felszólítom, hogy ezt a kijelentését nyomban vonja vissza!

Teddy átkozta magát, amiért nem ért ide az első üveg indulási ideje előtt. Mit kezdjen egy delíriumos örültséggel?

- Rimsky úr! - kiáltotta szigorúan - ön helytelenül teszi, ha minden alkalommal megsérti az angol királyt! Legutóbb egy heringet vágott hozzám! Ezt az állapotot meg akarom szüntetni!

- Felség... - hebegte színtelen hangon - ne haragudjon, én a józanság áldozata vagyok... Ha nem iszom alkoholt... az a látomás gyötör, hogy egyedül élek... A Kongónál... Bocsásson meg...

- Ön követni fog engem. Fontos ügyet kell elintézni.

- Parancsára...

- Azonnal velem jön. Dinamitot is viszünk. A fulbé halászokat keressük fel. Tolmácsolni fog nekem.

- Nagyon helyes. - Kinyitotta a faládát, de Teddy nem engedte a robbanószerhez nyúlni. Volt néhány gránátszerű, időre beállítható patron is aládában. Ezek közül választott ki hármat.

Gyorsan összeszedett némi élelmet, vizet és néhány doboz revolvertöltényt, beletette egy nagy vízhatlan zsákba, és karjánál fogva, rángatva, magával vitte Rimskyt. Egyetlen lehetőséget látott a testvérek megmentésére: előbb érni a hídhhoz, és a levegőbe röptem. Akkor a Próféta a túlsó parton reked embereivel. Mary és a bátyja csak Stanleyville-nél mehetnek át a függőhídon, és ezen a sűrűn lakott helyen nem fenyegeti őket veszély. Bevárni O'Brient a húgával és figyelmeztetni, reménytelen. Nem hinnének neki. Sőt. Meg lennének győződve, hogy törbe akarja csalni őket.

- Mr. Rimsky! Mennyi idő alatt érhetjük el a fulbé falut?

- Hát várjon... Mikor volt a bokszerlázadás?

Reménytelen volt.

Minden erejét összeszedve cipelte magával az éneklő, csontvázszerű Rimskyt. Egyszerre azonban az orosz megállt, és a karórájára nézett:

- Két óra negyven. Indulni kell egy üvegnek.

- Téved. Az üveg a kunyhóban maradt. Lekéste a csatlakozást - mondta erélyesen.

- Mikor indul a következő?... - kérdezte búsan a vasutas, azután hagyta vonszolni magát.

IV.

Több üveg nem indul.

Egy krokodíl szabálytalanul előz.

A felrobbantott híd nem hidalja át a nehézségeket

A mennyire ez egyáltalán lehetséges volt, Rimsky kijózanodott lassanként. Csak nagyon elernyedtt újabb alkoholfűtés nélkül. Figyelmesen végighallgatta Emerson, megnézte az okmányait, és kedvetlen grimaszt vágott.

- Megint valami angol király dolog. Mindegy... Oly mindegy, hogy az ember mit csinál. Segítségére leszek. De a töltenyeket meg kell fizetnie.

A halászfalut nemsokára elérték.

Szájtató bennszülöttek vették körül őket. Rimsky elmondta a főnöknek, hogy a kíséretében levő uralkodó mit kíván, és hogy hajlandó nekik ezért egy töltőtoll nevű varázsszert adni, amit Európában az ódivatú halcsont fülbevaló helyett viselnek. Rövidesen megvolt az alku. Damo, egy hatalmas néger, vállára dobta hosszú szantálfa evezőjét, és megindult a két fehér előtt, ahol több csónak hevert a partra húzva.

Mikor Teddy meglátta a dühösen fröcskölő, vágató, hatalmas folyót, kissé meghökkent. Rimsky úrnak sem tetszett.

- Mennyi víz... - mondta undorral. És megborzadt. Beszálltak a jókora, erősen megépített csónakba. Damo nekifeszült, a vízre tolt, azután egy ugrással belevetette magát.

A fénylő testű, hatalmas néger szétvetett lábakkal, szilárdan állt a ladik orrában, és a közelgő szirteknek, zátonyoknak nekifeszítette a hosszú lapátot. A szantálfa olykor szinte íj módjára hajolt meg, félő volt, hogy eltörik, és ebben az esetben a zuhatagszerűen özönlő víztömeg mindenestől összezúzta volna őket a sziklákon. De a néger nyugodt, biztos keze pontosan érezte, hogy mikor kell kissé engedni a lapáton. Sokszor lég-

csavarszerű gyorsasággal csapott át két zátony között jobbról balra, és megint vissza jobbra. Néha egész keskeny résen siklott keresztül a sziklákon leselkedő halál elől. A nap égetett, a rossz szagú víz és a töméntelen szúnyog szinte elviselhetetlené tette az utazást. Türelmetlen krokodilok kattantották állkapcsukat a csónak felé, farkcsapásaiktól fröccsent a víz, és minden új, félelmes gyűrűződésből ismét egy torz fej bukkant elő. Teddyt kilelte a hideg. Érezte, hogy magas láza lehet. Előkotorta a kinint, és bevett egy nagy adagot. Rimsky aludt, vagy magas fejhangon énekelt.

Este lett. A hold fehér foltokban táncolt a rohanó habokon, a néger, mint valami szobor árnyéka, mereven állt a helyén, és rohantak a sziklák között. Rimsky egy darab kenyeret vett közben elő, letörögetett belőle, és mosolyogva dobálta a krokodilok felé.

- Fel tudja majd robbantani a hidat? - kérdezte Teddy.

- Semmi esetre sem. Megmutatom, hogy kell csinálni, de én nem teszem meg. Nagyon egyszerű. A patron végén órabeosztás van mutatóval. Minden fok egy perc. Ahány fokra állítja be, annyi perc telik el a robbanásig. Mit remeg?

Teddynek vacogott a foga. Rázkódott a láztól, és lapátolta a becsapódó vizet. Mi lesz, ha elveszti az eszméletét? A hold merőlegesen állt felettük, mint valami gigászi szénszálas lámpa. A néger kezében szüntelenül forgott a lapát, egyre sziklásabb lett a meder... Azután feltűnt a híd. Kis, fehér kőív volt a Loanda deltájánál.

- Uram... pálinkát kell szerezni - suttogta rekedten Rimsky. - Ilyen késése még nem volt. Hibás váltóállítás lehetett... - Szemében egy kezdődő delíriumos roham fénye foszforeszkált.

- Nézze, ott a híd! Megérkeztünk! - próbálta csillapítani.

- Mindegy... Kiszállok!... - Hirtelen felemelkedett.

Most balról egy krokodilus igyekezett a csónak elé, és odacsapott a farkával. A néger nagyot kiáltott, mert puha zátonyba szaladt az evező. Rimsky egy csobbanással a folyóba zuhant,

és örvénylő, tajtékos gyűrűbe tülekedtek körülötte a krokodilok. Egy pillanatra még látszott az öt uja, amint kiemelkedik a vízből.

A hold eltűnt egy szikla mögött...

A zátonyba fúródó evező és a néger küzdelme rövid volt.

Egy kiáltás... Egy reccsenés! Eltört a lapát...

Teddy két kézzel megkapaszkodott. A csónak forgott.

De a néger a kis evezőcsonkkal elvergődött nagy nehezen a partig. Egy hullám odacsapta őket a sáros, agyagos zátonyra, azután visszavonult, és a csónak szépen megfeneklett. Teddy ki akart szállni, de a bennszülött visszarántotta. Csendes, cuppanó, lihegő zajjal, ormótlan tömegek nyüzsögtek a sötétben feléjük. Krokodilok...

Egy lapos, nagy fej csapódott a csónak peremére fújtatva. A deszkadarab recsegett alatta. Teddy gyorsan elővette a revolverét, és lövöldözni kezdett. Körbe, mindenfelé, gyorsan utánatöltve a kilőtt pisztolyt. Cuppogás, vízcsobbanás, vergődő csapkodás, rőfögésszerű hangok...

A néger reszketve borult arcra a csónakban. A hold most kibukkant a szikla mögül. A csónak mellett három-négy krokodil vergődött. Az egyik mozdulatlanul feküdt, a többi távolabb, egymáson vonaglott, ahogy pánikszerűen menekültek nehézkes evickéléssel... Ha megkockáztatna egy ugrást... A nedves fővény nagyot loccsant alatta. Újabb három ugrással elérte az első kiszögellő sziklaemelkedést.

Itt biztonságban volt a krokodiloktól. A híd nem lehetett messzebb egy mérföldnél. Megindult a plató felé, szikláról sziklára lépve. Nyaktörő és veszélyes út volt, különösen a csomaggal, de mire leszállt a hold, felért a tetőre. A fojtogató, földszagú, langyos levegőtől görcsös sajgás nyilallt időnként az agyába. Csak néhány napja volt itt, de érezte, hogy milyen könnyörtelenül gyilkos, ridegen ellenséges ez az éghajlat.

Sietett a hídhoz. A vízhatlan táskáról apró erecskében csörgött le a rárakódott nedvesség. Egy gőzfürdő atmoszférája szá-

razabb és tisztább, erre gondolt, miközben a mellkasnak azzal a dupla ugrásszerű reflexével sóhajtozott, ami ezen a vidéken a lélegzésnek felel meg.

Elérte a hidat. A zseblámpa fényénél húsz percre tempírozta a dinamitpatront, és a híd szerkezete mellett kikaparta a földet. Miután elhelyezte a robbanóanyagot, jól betapasztotta a nyílást, és elsietett. A hídfőtől keskeny ösvény vezetett a dzsungel felé, arra ment futva. Elérte az erdőt. Az út folytatódott. Rohant tovább, hogy mennél messzebb kerüljön a robbanástól. Hirtelen megragadták a karját:

- Halló, ember!

Robert O'Brien volt. Megismerte a hangjáról, és jól tudta, hogy az a keskeny árny mellette Mary.

Már két napja úton voltak. Mary feltűnően szótlan volt, és Robert nem kutatta az okát. Valahogy sejtette, hogy a leleplezett fiatalember erős hatással volt a hűgára. Rövidesen azonban mégis Teddyre terelődött a szó.

- Azért, ha meggondolom... mi szüksége volt ennek az Emersonnak az egész komédiára? -kérdezte a bátyját.

- Be akart furakodni közénk...

- Ilyen feltűnő módon?

- Ne törjük a fejünket rajta. Az urundi törzs megbízható, ott jó helyen van. És hat nap múlva mehet, ahova akar. Most a mi dolgunk a fontos. Valamit megkísérelnek majd a gazemberek ellenünk, az biztos. Ezért csináltattam másolatot a térképekről. A banditák csak tőlem tartanak, pedig te fogod elvinni a térképet. Ha bármi történik velem, ígérd meg, hogy a sorsomra hagysz, és megpróbálsz eljutni Léopoldville-be. Érted, Mary? Nem maradsz mellettem, ha valami csetepaté adódik. Máris futsz! Ez az egyetlen reményem. Ne félj, nem fognak megölni. A Próféta nem gyilkol meg lefegyverzett vagy sebesült embereket.

Távrolról már feltűnt az őserdő vége, amikor egy sötét árny rohant feléjük az ösvényen.

- A fák közé! - kiáltotta Robert. Mindketten elbújtak, és mikor a rohanó alak melléjük ért, O'Brien megragadta:

- Lámpát! - Mary kezében felvillant az acetilénlámpa. Majdnem elejtette, és halkán felsikoltott. O'Brien az első meglepetés után előrántotta a revolverét, és rászögezte a lámpa fényében elvakultan pislogó Teddyre:

- Ha cinkosai vannak a közelben, mielőtt bármit tehetnének, hat golyót röpíték magába.

- Cinkosaim nincsenek a közelben, de a Próféta nincs messze az embereivel.

- Szép. Most meg fogjuk kötni, és magunkkal visszük túsznak. Rendes teljesítmény volt megszökni a négerektől és élénkbe vágni!

- Ön nagyon rosszhiszemű, Mr. O'Brien. Úgy látszik, ez együtt jár a petróleumkutatással - mondta elvesző humorának bágyadt visszhangjával Teddy. - Jól tenné, ha meghallgatna engem.

- Erre nincs idő. Előre!

- Ne mozduljon innen! Perceken belül felrobban a híd!

- Elég volt az ostoba mesékből! Nem fog feltartani ilyesmivel. Gyerünk!

Teddy kétségbeesetten látta, hogy ez a nyakas ember a vesztébe rohan, és magával viszi Maryt is. Villámgyorsan lecsapott az acetilénlámpára. Kockázatos dolog volt. Ha a lámpa nem törik el rögtön, kétségtelen, hogy Robert szitává lövi. De a lámpa csörömpölve hullott le, és minden sötét lett. A lány felsikoltott, egy lövés dörrent, azonban Emerson már hasra vágódott. Robert nem mert a sötétben lőni, vizsgálódva meresztette ki a szemét, és elég vigyázatlan volt ahhoz, hogy megmozduljon, amivel elárulta, hol van.

Miután revolver volt nála, Teddy nem kímélte. Teljes erejéből kivágta az öklét, körülbelül a fej magasságában. Érezte, hogy valahol a fültő és a tarkó között talált. O'Brien kábultan zuhant a földre. Most Mary rémült hangját hallotta:

- Mit csinált a bátyámmal?

- Inzultáltam. Már mozog is. Sárgahajú Anya, kérem, hogy védjen meg, a fivére képes és le...

Ebben a pillanatban megingott alattuk a föld. Fűlsiketítő dördüléssel dobta magasba a hidat egy lángoszlop. Teddy egy fának dőlt, és elkapta karjánál a zuhanó leányt. Két másodpercre bíborszínű fényben úszott minden, azután sötét lett, és a lehulló kövek tompa dübörgése hallatszott, amint gurulnak a szakadék oldalán...

A Próféta embereivel a túlsó parton várt, a hídfőtől vezető út első kanyarulatánál. Megdöbbenve látták, hogy egyszer csak levegőbe repül a híd.

- Az ördög lépett közbe! - dühöngött a Próféta, egy széles vállú, magas ember.

- Nagyon is emberre emlékeztet az ügy - mondta Howard, az egyik bandita. - Dinamit volt a dologban.

Egyszerre a Próféta felkiáltott:

- Mi az ott?!... Oda nézz! - Mélyen Jent a Kongó túlsó oldalán egy csónakot pillantottak meg. A fulbé ült benne, és evett. A robbanás utáni első ijedségében enni kezdett. Ez megnyugtatta.

Váratlanul egy kődobás találta vállon, és a túlsó parton integető fehéreket pillantott meg. A víz harsogásától nem érthette, mit kiabálnak, de bizonyos, hogy őt hívják át. Megnézte a csónakot. Nem történt semmi baja, szerencsésen zökkent rá a laza parti iszapra. A fehéreknek, úgy látszik, sürgős dolguk lehet. Bizonyára jól megfizetik... Ezzel a fél evezővel nem nehéz a túlsó partra áteickélni. Azután esetleg vághat valahol az erdőben kormányrudat, sok jó szívós palma van ott...

A nap első sugarainál az öt bandita útban volt csónakon a tájéktzó áradattal lefelé a Kongón. A néger serényen forgatta frissen vágott kormánylapátját.

- Ha minden jól megy, alkonyig lesodor a víz Stanleyville-ig, és ők csak estére érhetnek oda. Ti hárman jöttök eléjük vissza -

mondta a Próféta. - Howard és én kiszállunk útközben, és elvágjuk a visszavonulást.

A Próféta és Howard nemsokára kiszálltak. A másik három továbbbrohant a csónakkal, hogy megelőzze a menekülőket. O'Brienék most bekerítve, és elvágva a menekülés lehetőségétől, csapdában voltak. Erről azonban nem tudtak. A robbanás után O'Briennek be kellett látnia, hogy Emerson erőszakos fellépése indokolt volt. Nem bízott Teddyben, de a bűnösségről sem volt meggyőződve. Sok valószínűség volt mindabban, amit Emerson elmondott, és mégis... a név... Emerson!... Nem tudott hinni!

Azért beleegyezett, hogy Teddy velük lovagoljon, de nem titkolta el gyanakvását.

- Most még megmondhatja, Emerson, ha Stanleyville-nél csapda vár bennünket, és csak erre volt jó a hídkomédia -jegyezte meg lovaglás közben Róbert.

- Ön megátalkodott pesszimista, akivel nem tárgyalok, ha mindent akar tudni - felelte Teddy.

- Én hiszek magának - mondta halkan Mary, mikor kissé hátra maradtak később.

- Köszönöm. És ha már itt tartunk: nem volna kedve feleségül jönni hozzám?

- Maga igazán olyan, mint egy gyerek -mondta nevetve a lány.

- Meg kell értenie, Mary - fejtegette Teddy komolyan -, itt az őserdőben nincs nagy választék, és remélhetem, a kényszerhelyzetet tekintve, hogy én is megfelelek. Félek, hogy ha a Föld valamelyik lakottabb részén találkozunk, nem lesznek ilyen kedvező kilátásaim. - A lány újra nevetett, de piros volt az arca, és nem nézett Teddyre.

Rövid pihenővel jóformán egyfolytában mentek két napja.

Délután ismét kirázta Teddyt a hideg, és nagy adag kinint nyelt le.

- Pihennie kellene - mondta a lány aggódva.

- Ne... he... hem... - vacogta. - Csak... gye... he... rünk... Drá... ha... ga... az idő.

Egész testében rázkódott.

A nap ibolyaszínű korongja lassan belemerült a dzsungel sötétjébe, és kissé lehült a levegő. Távcsovel már láthatták a stanleyville-i függőhidat. Teddy már nem bírt a lábára állni, leült a földre:

- Menjenek csak... - mondta rekedten. Tanácstalanul álltak mellette az O'Brien testvérek. Elkékvült szájjal vacogott. Mit csináljanak? Négy nap múlva Léopoldville-ben kell lenniük, különben elveszítik a kutatási jogukat. Fél napot sem késhettek.

- Te folytatod az utat - mondta a lány. - Stanleyville-ből bennszülötteket küldesz tipoyjal, addig én itt maradok.

- Na de itt egyedül...

- Miután segített rajtunk, nem hagyhatjuk itt az útszélen. Neked nem szabad elkésned. Ha sietsz, akkor éjfélre itt lehetnek értünk a bennszülöttek. Semmi mást nem tehetünk. Engem ne féltse.

Robert jól tudta, hogy gyenge a húgával szemben, azonfelül ő sem látott más kivezető utat. Sietett.

Két óra múlva már tisztán látszott a híd. Szinte futólépésben igyekezett. Este lett. Felhős és csillagtalan volt az ég.

Aggódott, hogy húgát és a beteget vihar lepi meg. A levegő szokatlanul bűdös volt és forró. Hirtelen néhány kő gurult le az út menti dombról a lábához... és egy fegyvercső nyúlt ki a cserjék közül.

- Tedd le a fegyvert! Be vagy kerítve! - mondta egy hang.

O'Brien első gondolata a húga volt. Villámgyorsan kétszer a levegőbe lőtt. Valaki hátulról fejbe ütötte, hogy elájult. Erős kezek ragadták meg, és a három bandita, akik előrejöttek a csónakon Stanleyville-ig, magukkal hurcolták.

V.

*Vihar tör ki mindenféle értelemben.
Teddy kis híján a mennyországba jut
a Próféta révén, végül megfejt egy
keresztretjvényt, és húslevest rendel.
Ezzel vége is a regénynek*

Teddy hanyatt feküdt mindenféle pokrócok alatt, amit a leány rakott rá, és dőlt a víz róla. Egy óra múlva a kinin leverte a lázát. Teddy felült.

- Mintha nem is lett volna semmi bajom. Csak a fülem zúg. Rágyújtott egy cigarettára. Az égen nagyon alacsonyan koromfekete felhők rohantak.

- Vihar lesz - mondta kissé bizonytalanul Mary.

- Ma minden összejön - felelte Teddy, és átkarolta a leány vállát. - Emlékszem, tavaly a Derbyn ezer fontot veszítettem, és ugyanakkor kificamítottam a lábam... Szóval a feleségem lesz? Mary még mindig nem felelt, de a feje, mintegy véletlenül, a férfi vállához ért és ott maradt.

Ebben a pillanatban két lövés hallatszott távolról. Csak O'Brien lehetett! A lány hirtelen irtózattal taszította el magától Teddyt, és felugrott.

- Mi volt...?

- Lövés... - hebegte a férfi.

Mary arca eltorzult, kirántotta revolverét... Teddy nyugodtan állt a fegyver csöve előtt.

- Esküszöm, Mary, én jót akartam...

- Forduljon meg! Ha hátranéz, ha követni mer, könyörtelenül lelövöm.

Nem szólt semmit. Megfordult. Érezte, hogy hiábavaló minden, a leány egy szavát se hinné el, és igaza lenne. Hallotta, amint Mary futva megindult a lövések irányába. Ha követné,

bizonyára beváltja fenyegetését. Öt perc múlva megfordult, és lassan utánament.

Letért az út melletti gízgazba, hogy a leány ne lássa a fellobbanó villámfénynél, ha hátranéz. Az őserdő felől nyugtalan rikácsolás, sikoltás és leopárdhörgés hallatszott. A vadak riadtan csörtettek a bozót között. Azután hosszú, erősödő, morajló robogással, mint egy befutó mozdony, megérkezett a vihar! Most nem az egész ég fehéredett el, csak egyetlen hosszú, sárga tört sáv rajzolódott fel a mennyboltra, és nyomban iszonyú csattanás és dördülés reszkettette meg a tájat. Azután minden átmenet nélkül hatalmas víztömeg zuhant le fülrepesztő harsozással, és az első sivító szélroham nekifeszülésétől recsegetve, ropogva meginogtak az őserdő fái.

Mi van Maryvel!? Hason csúszott előre. Az első szélroham alábbhagyott, csak a sűrű zápor zuhogott. Futólépéseket hallott az úton? Vagy csak kövek gurultak?... Felemelkedett és rohant süketen, vakon a paskoló felhőszakadásban előre. Időnként egy tócsába zuhant, felugrott, továbbfutott... „Mary! Mary!”, kiáltotta, de maga sem hallotta a hangját az orkánban. Most két-három villám cikázott egyszerre, és talán tízméternyire tőle megpillantotta a lányt. Egy férfival dulakodott. Valamivel távolabb tőlük egy másik emberalak árnya is feltűnt, de őt majdnem teljesen eltakarták a fák. A Próféta és cinkosa érték utol a lányt.

Mary sikoltását elnyelte a vihar. Howard karjaiba akarta kapni a leányt. Most ért oda Teddy.

Egyetlen ugrással, két kezével a torkát ragadva meg, rávetette magát Howardra. Mind a ketten felbuktak, és birkózva gurultak tovább... Azután felugrottak, és sűrű ökölcsapások, pofonok puffantak, csattantak... Mary befutott a fák közé... A távolabb álló Próféta a vaksötétben csak tapogatódzva siethetett társa segítségére. De elkésett.

Howard háttal a Kongó partjához került, mögötte harmincméteres mélységben rohant a folyó. Egy ütése eltalálta Teddyt, ez

hirtelen lehajolt, majd nagy ívben csapott bele a bandita arcába, azután, mint valami bakkecske ugrott neki fejfelé a gyomrának. Howard borzalmas sikollyal zuhant le a sziklapárkányról. Mielőtt még Teddy megfordulhatott volna, a nyakszirtjére csapva megragadta egy kéz, amelyről nyomban érezte, hogy herkulési erő van benne. Ez a kéz könnyedén utána vághatta volna Howardnak, de ehelyett magához rántotta, és egész közelről suttozta:

- A Próféta vagyok! Ha moccansz, véged.

Teddy lélegzete kifulladt. Egy másodpercig álltak így. Emerson az egyik lábát óvatosan előrecsúsztatta a Próféta szétterpesztett csizmái között, úgy, hogy a sarka mögé került a cipőjével. Azután rádobta magát. A Próféta hanyatt bukott. Teddy ugyanakkor a gyomra mellett felfelé fordított ököllel teljes erejéből állon csapta a rablót.

Kiszabadult a nyaka... Nagyot lélegzett... Felugrott, néhány lépést hátrált, és kést rántott. Hallotta az ellenfél lihegését nem messze tőle.

A Próféta csodálatos hirtelenséggel, nagy távolságról, mint valami párduc, vetette rá magát. A lecsapódó kés megállt a levegőben, mert Teddy alsókarját vasmarok kapta el. Egyetlen gyors csavarintástól megperdült a csuklója körül, kiejtette a kést, és olyan rúgás érte, hogy egy távoli fának zuhant. A következő pillanatban könyörtelen szorítás ragadta torkon. A Próféta állt előtte a koromsötétben, lehelete szabályosan érte Teddy arcát, az orruk szinte összeért, a szorítás erősebb lett, és a Próféta ezt suttozta:

- Most mozdulj... Kutya! Mész a pokolba! Egy elkésett villám cikázott duplán, valamivel hosszabb időre világítva meg az éjszakát, és most a két küzdő végre meglátta egymást, arc arc előtt.

Apa és fiú álltak egymással szemben.

Teddy elájult.

Mikor magához tért, már reggel volt. Ólmos, hályogos, nedves, gőzös reggel. Az apja mellette ült a földön, és cigarettázott.

- Nagyon tehetséges volt... - dünnyögte - csak a balkezeseid, hiába... ez a mai fiatalság hibája, a balkezéseket elhanyagolják - medítált szomorúan.

Teddy furcsa grimasszal nézett az apjára.

- Úgy látom, sok mindent elfelejtettem tőled megtanulni.

- Nem magyaráznád meg, te kölyök, hogy mit keresel itt?

- Mondd, papa, te csakugyan rabló vagy? Kisül a szemem, ha ezt a jobb társaságokban megtudják - mondta, miközben cigarettára gyújtott...

Az öreg beszélni kezdett, és Teddy végre megismerte édesapja történetét. Emersont sok megaláztatás érte gazdag korában, mert itt is, ott is suttoztak homályos múltjáról. A féktelen hatalomvágy elfelejtette vele a dzsungelt, könyörtelenül tört előre a Cityben, és csak akkor sikerült a legfelsőbb köröket is meghódítani, mikor benősült Narwich lord családjába. Becsülte és szerette a feleségét. De a társadalmi élet nem érdekelte többé, miután kielégítette becsvágyát. Amikor meghalt az asszony, határozottan érezte, hogy semmi sem köti már ide, az előkelő londoni élet parkettjeihez.

Minden idegszálával vágyott vissza az őserdőbe, a Kongó rettenetes vidékére, ahol élete nagy részét eltöltötte. Üzletét rábízta Patrickra, aki régi bizalmasa volt, ő magára vállalta az afrikai központ vezetését. Az afrikai központ Cape Townban volt. Cape Townban élt az a bennszülött asszony, aki valaha megosztotta vele az őserdő veszélyeit. Felesége életében is előfordult, hogy ellátogatott ehhez a nőhöz, akivel bennszülött módra megesküdtött a régi időkben. Gyermekek is volt, szintén Theodor.

Ezt a fiút még legénykorában adoptálta, és kedve szerint nevelte, nem úrnak, hanem kemény erdőjárónak, amilyen ő volt. A félvér fiú együtt bolyongott vele az erdőkben, és ha hallot-

tak róla, azt hitték, hogy azonos a londoni Theodor Emersonnal. A londoni úri világhoz különben nem jutottak el a hírek Matadiból, Léopoldville-ből, ahol Petróleum Teddy féltestvére megfordult. Emerson úgy gondolta, hogy végrendeletében majd elosztja a két fiú között a vagyont. Erre azonban most már nem kerülhetett sor. A második számú Emerson fiút verekedés közben agyonlőtték, néhány nappal Teddy érkezése előtt. Az őserdei sírban, mint most kiderült, valóban Theodor Emerson feküdt. A testvére temetésére érkezett Teddy.

- Így volt - fejezte be az apa. - Amíg anyád élt, valósággal ketős életet éltem. Cape Townban is volt egy családom. Féltestvéred, szegény Ted, az én véremet örökölte, súlyosbítva a nyugtalan Mayong törzs harcias természetével. De azért jó gyerek volt, és nagyon gyászolom. Ugye megértesz, Teddy? Nem bírok városi ember lenni! Nem tudok másképpen élni. És itt akarom befejezni... Szenvedélyem lett a harc a petróleumért. Csak itt érzem jól magam, a vadonban. Ha Londonban maradok, talán beteg, fáradt öregember lettem volna, így pedig, azt hiszem, messze vagyok még a végelgyengüléstől.

- Én is azt hiszem - felelte Teddy, és tétova mozdulattal dagadt állkapcsához nyúlt. Azután ő is elmondta a történetét, amelynek az elejét maga sem ismerte. Az apja sem tudta megoldani. Valószínű, hogy Gordon és a repülőgépe összefüggésben állnak a dologgal...

- Szeretem Mary O'Brient - fejezte be Teddy -, és meg kell kapniuk azt, ami megilleti őket.

- Legyen... - mondta szomorúan az öreg. - Úgysem bántottam volna őket. Robert O'Brien sértetlen és jó helyen van. Csak a határidő lejártáig akartam visszatartani őket a közeli mangbattu törzsnél, ahol jól bántak volna velük. De hát a te kedvéért... elmehetünk ohelyettük Léopoldville-be, és mi jelenthetjük be az ő igényüket.

Elindultak együtt Stanleyville felé. Maryt hiábavaló lett volna keresni, ő bizonyára folytatta az útját. Stanleyville-nél azonban tragikus meglepetésben volt részük.

A függőhidat elszakította a vihar.

- A mi jóakaratumk most már nem segít, fiam. A legközelebbi híd ötnapnyira van innen, és a megáradt Kongón legalább egy hétig nem lehet átkelni... Addigra régen lejár az opció.

- De a mi vállalatunk nem fog igényt tartani. ..

- Másnak kapartuk ki a gesztenyét... Már több vállalat tudja, hogy petróleum van errefelé. A lejárát napján legalább négyen lesznek ott. De talán átjutott a leány még a hídon.

Nem jutott át. A bennszülöttek látták az innenső parton, miután a híd leszakadt.

Csendben mentek visszafelé. Teddy elhatározta, hogy kárpótolni fogja az O'Brien testvéreket. De mivel? Nem fognak szóba állni vele. Hiába!

Két napig az őserdőben mentek. A Próféta úgy ismerte a vadont, mint London valamelyik kisebb kerületét. Teddy büszke volt az apjára. Két nap múlva feltűntek a bennszülött kunyhók. A vadak kisereglettek a tisztásra, és amikor Teddyt megpillantották, valamennyien harsány, diadalmas üdvözlésbe törtek ki:

- Gordon! Gordon! - Azután vad harci táncba fogtak. Az öreg csodálkozott.

- Ezekhez érkeztem meg - magyarázta Teddy. - Arab kubikosoknak néztem őket. Kérlek... ha lehet, ne menjünk most a foglyhoz... nem bírnám...

A kövér főnök abbahagyta a táncot, és valamit magyarázott Emersonnak. Az öreg nagyon elkomolyodott, intett Teddynek, és megindult a főnök után.

- Mi történt? - kérdezte Teddy.

- Majd meglátod. Tegnapelőtt különben itt járt O'Brien atya. A főnök hívatta. A foglyot ügyesen eldugták előle.

Agyagos tisztásra értek. A tisztáson egy sírhint domborult, és egyszerű fakereszt volt rajta, amelyen ez állt beleégetve:

ITT NYUGSZIK:
EVANS GORDON

pilótatiszt

Itt volt tehát a megoldás. A fakereszt alatt. A rejtvény most is rejtvény volt még, de így, mint keresztrejtvény, már megoldhatóbbnak látszott.

Mikor Mary kiszabadult Howard kezéből, először a sűrűbe menekült, hogy üldözőit lerázza. Sokáig rohant a fák között a tomboló viharban. A pálmalevelek vastag sugárban locsolták rá az összegyülemlett esővizet, kúszógyökerekbe botlott, elvágódott... Megint felugrott... és futott...

Mikor úgy érezte, hogy alaposan eltávolodott a támadóktól, ismét kisietett az útra. Az orkán elmúlt. A Kongó elhagyatott, meredek partjai, a távoli ég alján keletkező keskeny fénycsík, gyászos, szomorú, sápadt világításban emelkedett ki az éjszakából. Biztos volt benne, hogy a fivérét megtámadták, és valószínűleg elhurcolták. Most tehát csak ő juthat el Léopoldville-be. Stanleyville itt van előtte... Mikor kifulladtan, elcsigázottan a hídhöz ért, ahol néhány bennszülött összedőlt vályogkunyhók között munkálkodott, döbbenten állt meg. Az elszakadt híd a túlsó partról csüngött le összecsavarodva... A Kongó szinte tengerré duzzadva örvénylett lent...

Mindennek vége! A bennszülöttekhez fordult tanácsért. Ezek vállukat vonogatták. Majd néhány nap múlva kijönnek. Léopoldville-ből megcsinálni a hidat.

Egy öreg néger mégis segített rajta. Ott távolabb lakik a postamester, annak van egy hátaslova. Azon talán eléri Brazaville-nél a vasúti hidat, és némi késéssel beérhet Léopoldville-be. Nem sok reménye volt rá, hogy idejében odaér, de meg kellett próbálni. Fáradtan, ázottan, tíz perc múlva nyeregben ült és vágatott... Ötven fokig emelkedett a meleg. Az esővel teleszívott föld, mint valami hatalmas katlan, láthatóan gőzölgött,

miazmás párákat hömpölygetve a fullasztó, pállott, nyirkos vidéken.

A lány percenként úgy érezte, hogy lefordul a nyeregből. Másnap éjfélre elérte a brazzaville-i hidat, amelyen már villanyégők voltak. Egész testében remegett és tajtékozott a ló. Ő sem volt külön állapotban. Haja csapzottan lógott az arcába, ronggyá szakadt ruhája sáros foszlányokban lógott róla.

Autót bérelt Léopoldville-ig. Nemrégén készült el a műút, és a vasútépítkezés személyzete részére néhány autó állt a város garázsában. Fél kettőkor már útban volt, egy Európából kiselejtezett, alacsony, úgynevezett Lancia Lambdával a főváros felé. Ültében eldőlt, és nyomban ájult álomba merült. A zökkenőknél a feje erősen odacsapódott az autó oldalához, de a szemét sem nyitotta fel rá.

Másnap reggel a kormányozóság előtt állt meg az autó, és a sofőr felkeltette. Bicegve, minden mozdulatánál fájdalmas sziszzenéssel ment fel a lépcsőn sürgő-forgó emberek között. A szakadt, piszkos, tántorgó lányt mindenki megnézte.

- Hányadika van ma? - kérdezte az egyik altisztet.

- Harmadika.

Elkésett! Szeretett volna hangosan felzokogni. Az illetékes ügyosztály tisztviselője sem nyugtatta meg:

- A bantuföldi opció lejáratára nagyon sokan jegyeztették elő magukat. Egész bizonyos, hogy elsején kiadták az új kutatási engedélyt. - Közben egy nagy könyvben lapozott. - Bacrin... Baji... Bálába... Itt van! Bantu!... A Loanda felső folyásánál...

- Ez az... - mondta küszködve Mary.

- Elsejei bejegyzés történt. - A lány majdnem elájult. Nagyon távolról hallotta a hivatalnok hangját, aki a könyvből olvasott:

- „Az előjegyzések elbírálása nélkül az engedélyt, a benyújtott térképek és vizsgálati anyag alapján, továbbra is Robert O'Brien mérnök kapta meg.”

Mary két kézzel az asztalra támaszkodva felemelkedett.

- Mi.. .mit?...

- Az opció az eddigi engedményes birtokában maradt, miután kellőképpen valószínűsíteni tudta, hogy kutatásai eredményre jutottak.

- És ki... és ki jelentette be?...

- A bejelentés - mondta a tisztviselő, és a könyvbe nézett - Theodor Emersonné született Mary O'Brien nevében történt... De Miss!... Blackwood, mit tatja itt a száját? Jöjjön, fektessük a Misst a kerevetre!...

Mikor Mary felnyitotta a szemét, szép fehér helyiségben feküdt.

A leopoldville-i kórház különszobája volt. Egy orvos és egy ápolónő állt az ágya mellett.

- Semmi baj... Nagyon kimerült volt - mondta az orvos. - Hogy van?

- Köszönöm - felelte Mary, és nyomban emlékezett mindenre.

- Igazán csak fáradtság volt....

Valaki eltolta most az ápolónőt, és az orvost. Teddy lépett elő csúfondáros vigyorgásával:

- Halló, Sárga Anya! Mit szólna egy tányér húsleveshez? Ha a doktor úr nem tartana kuruzslónak, melegen ajánlanám.

Az idea az orvosnak is tetszett, és az ápolónővel együtt távoztak. Marynek valami összeszorította a torkát, miközben Teddy leült az ágya mellé, és megveregette a lány fehér, erőtlen kezét:

- Semmi baj, Mary! Maguké az egész ronda petróleum!... Akármi legyenek, ha egy pohár koktél nem ér többet hat vagon olajnál. De hogy jutott eszébe azon a kapun bejönni? Én a főbejáratnál vártam. Valóságos labirintus egy ilyen kormányzóság... Hol is hagytuk el? Ja igen... Éjszaka, mikor egy urat belöktem a Kongóba... Köszönöm, nővér, majd én megitatom... Addig egy szót sem beszélek, amíg nem issza ki a húslevest... Szóval akkor a másik úrral kezdtünk dulakodni, ezzel a bizonyos Próféta... Erről kiderült, hogy... hát izé... csakugyan van valami köze az Emerson-féle vállalatnak... És hát... hm... hogy is mondjam?... Rokonom. Apai ágon... igen. Ez nagyon különös,

és én is köhögtem volna tőle, ha éppen húslevest eszem... Szóval ezzel az úrral kibékültünk, és miután láttuk, hogy leszakadt a híd, szomorúan visszamentünk a kedves bantukhoz, akiknek a főnöke régi barátom, egy jámbor kézevő. A maga fivérét is őrzi... Köszönöm, jól. Semmi baja. Csak egész csúnyán káromkodik. Különben üdvözli magát... Hát kérem, itt megtaláltuk a pilóta sírját. Ez az én szegény Gordon barátom valószínűleg ide repült velem tréfából. Szép kis víkendprogram... Na és úgy látszik, míg én aludtam, rajta ütött egy vadállat és szétmarcangolta. A bantu törzs retteg a katonai megtorlástól. A varázslójuk álmoskönyve szerint fehér embert megölni közeli akasztást jelent. Rögtön elrohantak a maga papjáért, aki, úgy látszik, megtalálta a szerencsétlen Gordon tárcáját is, megnyugtatta a bantukat, hogy senki sem gyanúsítja őket, illő módon eltemette szegény Gordont, és elment, nem is sejtve, hogy az egyik kunyhóban ott fekszik a fia megkötözve. Ahogy ott szegény Gordon sírja körül ültünk az ap... azzal a bizonyos ismerős úrral, a napfény egyszer csak megcsillant a bokrok között... Ott állt, felületesen elfedve Gordon repülőgépe! A többit képzelheti. A tartályban elegendő benzin volt... Egész jó pilóta vagyok, a starthely ideális, tiszta, sima agyagterület. Kedves fivére igen keresetlen és közvetlen szavakkal fejezte ki nézetét, mikor látta, hogy a zsebeiben kotorászom, és elveszem a térképet az összes okiratokkal együtt. Amit rólam mondtok, az hagyján, de a rokonságomat nem is ismeri... Szóval, anélkül hogy hosszas magyarázatokba bocsátkoztam volna, a szükséges írásokkal a géphez siettem, percek alatt üzemképes állapotban volt, ismerősömmel együtt kitoltuk az agyagos földre, és nemsokára a levegőbe emelkedtem. Mondanom sem kell, hogy ezt a látszólag szörnyű távolságot a gép két óra alatt lenyelte, és fél nappal előbb értem ide a kelleténél. Kérdezték, hogy milyen jogon jelenteni be az igényt, ekkor mondtam azt a megbocsáthatatlan hazugságot, hogy családtag vagyok, mint a

maga férje... Mondanom sem kell, hogy tisztában vagyok az-
zal, mennyire kínos ez önnek, de szolgáljon mentségemre...
Nem folytathatta tovább. Két fehér kéz fogta meg a fejét, és le-
húzta...

Mary és Teddy esküvőjén, valahonnan Ausztráliából, ahogy a
lapok írták, megjelent az idősebb Emerson is. Nagyobb érdek-
lődés vette körül, mint a fiatal párt. A hatalmas, széles vállú,
galambbősz hajú, napbarnított ember impozáns jelenség volt.
Vállain szokatlanul feszült a frakk, és kék szeme egy húszéves
fiatalember derűs pillantásával tekintett mindenkire.

Esküvő után elbúcsúzott. Hosszabb útra indult. Azt mondta,
New Yorkba kell mennie. Mary, aki rövid idő alatt nagyon
megszerette apósát, szomorúan integetett a vonat után, azután
a férjéhez fordult.

- Vajon mikor tér megint vissza hozzánk? Teddy elgondolko-
zott:

- Azt csak az isten tudja, drágám... és talán a Próféta.

VÉGE